

STUDIUM

**UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

MIASTA I GMINY KOLBUSZOWA

CZEŚĆ TEKSTOWA

**STUDIUM NINIEJSZE ZOSTAŁO UCHWALONE
PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ W KOLBUSZOWEJ
UCHWAŁĄ NR _____ Z DNIA _____**

Przewodniczący Rady Miejskiej

mgr inż. Jan Wiącek

**STUDIUM ZOSTAŁO SPORZĄDZONE PRZEZ ZARZĄD
MIASTA I GMINY KOLBUSZOWA
W LATACH 1997 - 1999**

Burmistrz Miasta i Gminy

mgr inż. Zbigniew Chmielowiec

**STUDIUM ZOSTAŁO OPRACOWANE PRZEZ
PODKARPACKIE BIURO PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO W RZESZOWIE**

Dyrektor P.B.P.P.

mgr inż. arch. Adam Kardyś

grudzień 1999r.

SPIS TREŚCI :

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE.

1. Cele i zakres opracowania.....	str. nr 4.
2. Podstawa prawna, tryb opracowania.....	4.
3. Organy i jednostki uczestniczące w opracowaniu studium.....	5.
4. Baza poznawcza.....	5.
5. Struktura opracowania.....	6.

II. DIAGNOZA STANU ZAGOSPODAROWANIA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY

1. Położenie miasta i gminy, relacje sąsiedzkie.....	str. nr 8.
1.1. Położenie geograficzne.....	8.
1.2. Struktura funkcjonalno – przestrzenna.....	8.
2. Stosunki ekologiczne :.....	10.
2.1. Wartości przyrodnicze.....	10.
2.2. Zasoby środowiska przyrodniczego.....	10.
2.3. Stan środowiska przyrodniczego.....	12.
3. Wartości kulturowe :.....	14.
3.1. Zarys dziejów osadnictwa.....	14.
3.2. Stan zachowania zasobów kulturowych.....	15.
4. Stosunki społeczno demograficzne.....	17.
4.1. Demografia.....	17.
4.2. Cechy społeczne ludności.....	18.
4.3. Rynek pracy.....	18.
4.4. Kondycja finansowa.....	19.
5. Infrastruktura społeczna :.....	20.
5.1. Edukacja i wychowanie.....	20.
5.2. Zdrowie i opieka społeczna.....	20.
5.3. Kultura i sztuka.....	20.
5.4. Sport i wypoczynek.....	21.
5.5. Administracja, centra usługowe.....	21.
5.6. Mieszkalnictwo.....	21.
6. Stosunki gospodarcze :.....	23.
6.1. Funkcje produkcyjne poza rolnicze.....	23.
6.2. Gospodarka rolna.....	24.
7. Infrastruktura techniczna :.....	26.
7.1. Gospodarka wodno - ściekowa.....	26.
7.2. Gospodarka odpadami.....	27.
7.3. Gazownictwo.....	27.
7.4. Ciepłownictwo.....	28.
7.5. Elektroenergetyka.....	28.
7.6. Telekomunikacja.....	29.
8. Komunikacja.....	30.
9. Synteza uwarunkowań rozwoju przestrzennego	33.
9.1. Uwarunkowania zewnętrzne.....	33.
9.2. Uwarunkowania wewnętrzne.....	34.

III. KIERUNKI I POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1.	Cele rozwoju miasta i gminy.....	str. nr 38.
1.1.	Cele rozwoju miasta i gminy na tle koncepcji zagospodarowania województwa Podkarpackiego.....	38.
1.2.	Wizja rozwoju miasta i gminy zawarta w strategii.....	38.
1.3.	Cele i kierunki rozwoju miasta i gminy przyjęte przez samorząd.....	39.
2.	Kierunki i polityka ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego.....	41.
2.1.	Kierunki i polityka ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego.....	41.
14	2.2. Kierunki i polityka ochrony i kształtowania środowiska kulturowego.....	43.
3.	Kierunki i polityka przekształceń struktury przestrzennej miasta i gminy.....	44.
15	3.1. Przekształcenia i rozwój obszarów zainwestowania miejskiego i osadnictwa wiejskiego...	45.
16	3.2. Zasady i polityka zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	51.
16	3.3. Zasady i polityka zagospodarowania obszarów leśnych.....	52.
4.	Kierunki rozwoju i polityka realizacyjna systemów infrastruktury technicznej.....	53.
4.1.	Zaopatrzenie w wodę.....	53.
4.2.	Gospodarka ściekowa.....	53.
4.3.	Gospodarka odpadami.....	54.
4.4.	Gazownictwo.....	54.
4.5.	Ciepłownictwo.....	55.
4.6.	Elektroenergetyka.....	55.
4.7.	Telekomunikacja.....	56.
5.	Kierunki i polityka rozwoju układu komunikacji.....	57.
5.1.	Układ kolejowy.....	57.
5.2.	Układ drogowo - uliczny.....	57.
5.3.	Ciągi piesze i ścieżki rowerowe.....	58.
5.4.	Miejsca postojowe.....	59.
5.5.	Obsługa komunikacyjna i organizacja ruchu.....	59.
6.	Określenie zasadniczych kierunków i polityki działania samorządu.....	60.
6.1.	Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych.....	60.
6.2.	Obszary wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych.....	60.
6.3.	Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów szczególnych.....	60.
6.4.	Obszary zabudowane wymagające przekształceń.....	60.
6.5.	Obszary przewidziane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej.....	60.
6.6.	Obszary dla których będą sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	61.
6.7.	Obszary przewidziane do realizacji zadań rządowych.....	61.
6.8.	Obszary objęte zadaniami samorządu Województwa Podkarpackiego.....	61.

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE .

1. CELE I ZAKRES OPRACOWANIA.

Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. studium stanowi obowiązkowe opracowanie określające politykę przestrzenną miasta i gminy, przy uwzględnieniu uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa., a jego zadaniem jest:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji miasta i gminy, istniejących problemów i uwarunkowań związanych z jego rozwojem przestrzennym,
- określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej miasta i gminy
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planów,
- zasilanie informacyjne w zakresie zagadnień przestrzennych promocji rozwoju miasta i gminy.

Po uchwaleniu przez Radę Miejską, jako dokument o charakterze „aktu kierownictwa wewnętrznego”, obowiązuje organa samorządu miasta i gminy oraz jednostki bezpośrednio im podległe.

Studium poprzedza sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które są przepisem gminnym i podstawą decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Obszar opracowania studium obejmuje miasto i gminę Kolbuszowa w granicach administracyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań i powiązań funkcjonalnych z gminami sąsiednimi.

2. PODSTAWA PRAWNA, TRYB SPORZĄDZENIA STUDIUM.

Podstawę prawną opracowania stanowi ustawa z dnia 7 lipca 1994 r o zagospodarowaniu przestrzennym z późniejszymi zmianami (jednolity tekst: Dz.U nr 15 poz.139 z 1999r).

Zgodnie z procedurą prawną określoną w ustawie:

- została podjęta uchwała Rady Miejskiej Nr XXII/183/96 z dnia 26 czerwca 1996 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- przedłożono studium do zaopiniowania organom, o których mowa w art.18 ust.2 pkt 4. pismami Zarządu Miasta i Gminy nr R.G.i G.P./S/39/00 z dnia 07.01.2000r.
- uchwalono studium przez Radę Miejską uchwałą nr _____ z dnia _____

Dodatkowo w ramach sporządzania studium:

- zawiadomiono o przystąpieniu do opracowania studium właściwe organy i instytucje pismami nr RGiGP-7331/S/10/97 i uzyskano szereg wniosków
- rozesłano ankiety do instytucji i większych zakładów pracy działających na terenie miasta i gminy; uzyskano dane na temat ich funkcjonowania i planów dalszego rozwoju,
- uzyskano akceptację celów rozwoju miasta i gminy przez Zarząd Miasta i Gminy na posiedzeniu w dniu 30.06.1999r.
- zasadnicze etapy opracowania poddano ocenie przez Radę Techniczną Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w dniach 19.03. i 04.11.1999r.
- przedstawiono projekt kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego na posiedzeniu Zarządu Miasta i Gminy w dniach 3.11.1999r oraz 07.01.2000r. uzyskując pozytywną opinię po wprowadzeniu szeregu zmian.

3. ORGANY I JEDNOSTKI UCZESTNICZĄCE W OPRACOWANIU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa zostało sporządzone przez Zarząd Miasta i Gminy Kolbuszowa w latach 1997 - 1999.

Merytoryczne opracowanie studium prowadził zespół projektowy Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie w składzie:

Główni projektanci: **mgr inż. arch. ADAM KARDYŚ –Dyrektor Biura**
upr. do proj. w plan. przestrz. nr 1200/91

mgr WŁADYSŁAW GURDAK – Kierownik
Oddziału Zamiejscowego w Tarnobrzegu
upr. do proj. w plan. przestrz. nr 1094/90

mgr inż. arch. TERESA LABUDA
mgr inż. arch. ANNA STARZEC

Program: **mgr HALINA KOŚ**
upr. do proj. w plan. przestrz. nr 945/89

Projektant komunikacji **mgr inż. BARBARA LEJDA**
Projektanci infrastr. techn. **inż. BARBARA GUNIEWSKA**
inż. EWELINA DOBROWOLSKA

Ochrona środowiska: **mgr inż. LUCYNA GARBACKA**
Opracowanie graficzne: **IRENA DĄBEK**

Przy współpracy Zespołu Koordynującego Zarządu Miasta i Gminy pod kierownictwem mgr KRYSZYNY SERAFIN.

4. BAZA POZNAWCZA, MATERIAŁY WEJŚCIOWE :

Podstawowymi materiałami źródłowymi, z których korzystano przy opracowaniu niniejszego studium były opracowania sporządzone przez Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie dla potrzeb studium zagospodarowania przestrzennego Województwa Rzeszowskiego oraz informacje do planu Województwa Podkarpackiego opracowywanego przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

Ponadto korzystano z następujących opracowań :

- Inwentaryzacja stanu istniejącego użytkowania terenu miasta i gminy Kolbuszowa (stan na koniec 1997r.) wykonana przez W.B.P.P.
- Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Kolbuszowa opracowana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu – Pracownia Sozologiczna w 1993r.
- Opracowanie Fizjograficzne Ogólne dla miasta Kolbuszowa wykonane przez „Geoprojekt” Przedsiębiorstwo Geologiczno-Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa w Rzeszowie w 1987r.
- Opracowanie Fizjograficzne dla gminy Kolbuszowa wykonane przez Usługowy Zakład Fizjografii i Geologii Inżynierskiej mgr Emil Nowak w 1989r.
- Rozpoznanie i ocena zasobów dziedzictwa kulturowego w gminie Kolbuszowa opracowane dla potrzeb studium w 1998r., mgr Jacek Bardan, mgr Wojciech Dragan, mgr inż. Jacek Zieliński
- Plan urządzenia i ochrony gruntów rolnych – studia i wytyczne do miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Kolbuszowa opracowany przez Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów rolnych w Rzeszowie w 1990r.
- Wytyczne rolne do miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Kolbuszowa opracowane przez Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów rolnych w Rzeszowie w 1991r.
- Obowiązujący miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Kolbuszowa wykonany w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Rzeszowie w 1977r.

- Obowiązujący miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Kolbuszowa wykonany w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Rzeszowie w 1986r.
- Zmiany obowiązujących m.p.o.
- Wnioski i opinie organów powiadomionych o przystąpieniu do sporządzania studium.
- Opracowanie dotyczące własności gruntów w poszczególnych wsiach wg stanu z 1998r. geodeta Danuta Sajdak.
- Strategia rozwoju miasta i gminy Kolbuszowa opracowana przez Radę i Zarząd Miasta i Gminy Kolbuszowa oraz Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie w 1999r.
- Inwentaryzacja powykonawcza sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz ciepłowniczej – materiały Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Kolbuszowej.
- Koncepcja rozbudowy kanalizacji w Kolbuszowej i okolicznych wsiach opracowana przez Biuro Projektów „RESKO” Rzeszów w 1994r.
- Inwentaryzacja powykonawcza sieci gazowej udostępniona przez Zakład Gazowniczy w Rzeszowie oraz Rozdzielnię Gazu w Kolbuszowej.
- Inwentaryzacja sieci średnich napięć i koncepcja rozwoju sieci 110kV – materiały Zakładu Energetycznego w Rzeszowie.
- Koncepcja rozwoju sieci najwyższych napięć 400kV – materiały Polskich Sieci Energetycznych w Warszawie.
- Informacje Telekomunikacji Polskiej S.A. w Rzeszowie oraz Polskiej Telefoniki Wiejskiej w Mielcu.
- Dane dotyczące dróg krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Państwowych Oddział Wschodni, Biuro w Rzeszowie.
- Dane dotyczące dróg wojewódzkich- Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.
- Dane dotyczące dróg powiatowych – Powiatowy Zarząd Dróg w Kolbuszowej.
- Dane dotyczące dróg gminnych – Urząd Miasta i Gminy w Kolbuszowej.
- Ogólnodostępne dane statystyczne.

5. STRUKTURA OPRACOWANIA

Elaborat studium obejmuje:

- Część tekstowa (zawarta w części III niniejszego opracowania) oraz rysunki studium podlegające uchwaleniu
- Dokumentacja formalno – prawna.
- Dokumentacja merytoryczna zawierająca :
 - zebrane materiały wejściowe do studium wymienione w punkcie 4.
 - diagnoza stanu zagospodarowania oraz uwarunkowania rozwoju miasta i gminy (przedstawione w części II niniejszego opracowania) wraz z częścią graficzną.

Część tekstowa i rysunki studium nr 1, 2, 3, 4, w skali 1 :10 000 zawierające ustalenia studium stanowią integralnie ze sobą związany dokument i powinny być stosowane komplementarnie.

Na rysunku studium nr 1 przedstawiono strukturę funkcjonalno - przestrzenną miasta i gminy.

Na rysunku studium nr 2 przedstawiono strefy polityki przestrzennej.

Na rysunku studium nr 3 przedstawiono infrastrukturę techniczną

Na rysunku studium nr 4 przedstawiono układ komunikacji.

Dokumentacja formalno - prawna zawiera dokumenty niezbędne dla procesu sporządzania studium

Dokumentacja merytoryczna zawiera w formie opisowej i graficznej podbudowę informacyjną i analityczną przyjętych ustaleń.

II. DIAGNOZA STANU ZAGOSPODAROWANIA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY.

Diagnoza stanu zagospodarowania i uwarunkowania rozwoju miasta i gminy zostały przedstawione w części graficznej obejmującej następujące plansze :

Plansza nr 1.	Miasto i gmina na tle kierunków rozwoju przestrzennego województwa .	
Plansza nr 2.	Województwo Podkarpackie – system powiązań funkcjonalno przestrzennych sieci osadniczej.	
Plansza nr 3.	System powiązań funkcjonalno – przestrzennych zewnętrznych i wewnętrznych	
	Skala 1 : 50 000	
Plansza nr 4.	Zasoby środowiska przyrodniczego.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 5.	Zagrożenia ekologiczne.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 6.	System obszarów chronionych.	Skala 1 : 50 000
Plansza nr 7.	Zasoby środowiska kulturowego, strefy wartościowego krajobrazu	
	Skala 1 : 25 000	
Plansza nr 8.	Funkcjonowanie rolnictwa, struktura własności gruntów, baza ekonomiczna rolnictwa.	
	Skala 1 : 25 000	
Plansza nr 9.	Infrastruktura techniczna – powiązania wewnętrzne: sieć wodna, kanalizacyjna, Gazowa.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 10.	Infrastruktura techniczna – powiązania wewnętrzne : elektroenergetyka i telekomunikacja.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 11.	Układ komunikacji – powiązania zewnętrzne.	Skala 1 : 50 000
Plansza nr 12.	Układ komunikacyjny na obszarze gminy.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 13.	Układ komunikacji na obszarze miasta.	Skala 1 : 10 000
Plansza nr 14.	Synteza zbiorcza uwarunkowań.	Skala 1 : 10 000

1. POŁOŻENIE MIASTA I GMINY, RELACJE SĄSIEDZKIE.

Ilustrację stanowią plansze :

- Plansza nr 1. Miasto i gmina na tle kierunków rozwoju przestrzennego województwa .
Plansza nr 2. Województwo Podkarpackie – system powiązań funkcjonalno przestrzennych sieci osadniczej.
Plansza nr 3. System powiązań funkcjonalno – przestrzennych zewnętrznych i wewnętrznych
Skala 1 : 50 000

1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

Miasto i gmina Kolbuszowa leży w południowo wschodniej Polsce. Według podziału fizyczno-geograficznego J.Kondrackiego (1980) teren gminy położony jest w obrębie prowincji Karpat i Podkarpacia , podprowincji Północnego Podkarpacia , makroregionie Kotliny Sandomierskiej w mezoregionie Płaskowyżu Kolbuszowskiego.

1.2. STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA :

W układzie administracyjnym od stycznia 1999r. gmina znajduje się w północnej części województwa Podkarpackiego i jest siedzibą powiatu Kolbuszowskiego w skład którego wchodzi dodatkowo gminy : Niwiska, Cmolas, Majdan Królewski, Stary Dzikowiec, Raniżów.

Gmina sąsiaduje od południowego wschodu z gminą Głogów Młp., i Swilcza w powiecie Rzeszowskim, od południa z gminą Sędziszów Młp. w powiecie Ropczycko – Sędziszowskim, od zachodu z gminą Niwiska, od północy z gminami : Cmolas , Stary Dzikowiec i Raniżów.

Siedziba urzędu miasta i gminy (miasto Kolbuszowa) zlokalizowana jest centralnie w stosunku do obsługiwanego terenu. Miasto Kolbuszowa położone jest przy drodze krajowej międzyregionalnej relacji Radom – Rzeszów – Barwinek, posiada dogodne połączenia komunikacyjne z ośrodkiem o znaczeniu krajowym, siedzibą województwa - miastem Rzeszów (160,8 tys. mieszkańców) odległym o 32 km oraz ośrodkiem o znaczeniu regionalnym i ponad lokalnym - miastem Mielec (64,4 tys. mieszk.) odległym o 28 km.

Miasto i gmina Kolbuszowa w granicach administracyjnych obejmuje teren o powierzchni łącznej 17059 ha co stanowi 3,9% powierzchni dawnego województwa Rzeszowskiego, w tym teren miasta zajmuje powierzchnię 794 ha (liczba ludności miasta w XII 1997r. wynosiła 9029) a 14 wsi (sołectw) kolejno:

	powierzchnia		liczba ludności	
1. Bukowiec	297 ha		375	
2. Domatków	944 ha	„	965	
3. Huta Przedborska	497 ha	„	307	
4. Kłapówka	410 ha	„	233	
5. Kolbuszowa Dolna	927 ha	„	1880	
6. Kolbuszowa Górna	1843 ha	„	2678	
7. Kupno	1254 ha	„	1459	
8. Nowa Wieś	1050 ha	„	633	
9. Poręby Kupieńskie	1512 ha	„	328	
10. Przedbórz	1451 ha	„	865	
11. Świerczów	730 ha	„	511	
12. Werynia	1949 ha	„	1585	
13. Widelka	2725 ha	„	2311	
14. Zarębki	704 ha	„	875	

Wszystkie wsie w gminie połączone są z ośrodkiem gminnym siecią dróg państwowych i lokalnych o nawierzchni asfaltowej.

Użytki rolne zajmują 11 582 ha powierzchni ogólnej gminy co stanowi 67,9%, lasy i zadrzewienia 3832 ha (22,5 %), wody 302 ha (1,8%). Powierzchnia użytków rolnych w

poszczególnych miejscowościach gminy pokazana jest na mapce nr 1.; powierzchnia lasów i zadrzewień na mapce nr 2.

Podobne warunki występują w mieście i gminie Sędziszów Młp. i są zbliżone do warunków w dawnym województwie rzeszowskim. W pozostałych gminach sąsiednich jest znacznie mniej użytków rolnych oraz więcej lasów.

Tereny zainwestowane (osiedlowe i komunikacja) zajmują 1287 ha co stanowi około 7,6% ogólnej powierzchni gminy. W ciągu ostatnich 8 lat odnotowano zwiększenie powierzchni terenów zainwestowanych o 29 ha, oraz lasów o 10 ha, natomiast zmniejszenie powierzchni użytków rolnych o 47 ha.

Miejsce i pozycję miasta i gminy Kolbuszowa w sieci osadniczej województwa rzeszowskiego wyznacza między innymi jej położenie geograficzne poza głównymi pasmami aktywności społeczno-gospodarczej.

W oparciu o istniejące warunki społeczno - gospodarcze, przyrodnicze, oraz kulturowe wykształciły się dwie funkcje gminy w gospodarce województwa: podstawowa rolnicza i uzupełniająca przemysłowa.

W sieci osadniczej województwa miasto Kolbuszowa jest ośrodkiem o znaczeniu ponad lokalnym z główną funkcją usługową (obsługa ludności i rolnictwa), uzupełniającą przemysłową. Zasięg oddziaływania Kolbuszowej obejmuje gminy: Cmolas, Niwiska, Stary Dzikowiec, Raniszów, częściowo Sokołów Młp. oraz Majdan Królewski w dawnym województwie tarnobrzesckim, z którymi ma dogodnie, historycznie ukształtowane powiązania komunikacyjne.

W studium zagospodarowania przestrzennego dawnego województwa Rzeszowskiego miasto Kolbuszowa jako ośrodek ponad lokalny stanowi biegun wzrostu o stabilnych cechach rozwoju z koncentracją funkcji infrastruktury społecznej, gospodarczej, przemysłowej i obsługi rolnictwa.

2. STOSUNKI EKOLOGICZNE:

Ilustrację stanowią plansze :

Plansza nr 4.	Zasoby środowiska przyrodniczego.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 5.	Zagrożenia ekologiczne.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 6.	System obszarów chronionych.	Skala 1 : 50 000

2.1. WARUNKI PRZYRODNICZE:

Ukształtowanie terenu, budowa geologiczna:

Większość obszaru gminy charakteryzuje się rzeźbą niskofalistą, wzniesienie nad poziom morza wynosi od 150 do 250m, deniwelacje względne 3- 30m w promieniu 2 km. Dolina rzeki Świerczówki oraz teren Nowej Wsi posiadają rzeźbę płaskorówninną gdzie różnica wysokości względnych wynosi ~3m.

Budowę geologiczną stanowią utwory pochodzenia wodnolodowcowego o składzie mechanicznym piasków całkowitych i naglinowych oraz gliny zwałowe, gdzie (w obniżeniach terenowych) utwory bagienne, murszowe, murszaste i torfy.

Gleby:

W zależności od podłoża, rzeźby terenu i klimatu wykształciły się na terenie gminy dość zróżnicowane gleby. Najlepsze gleby, wytworzone ze zwałowych glin, gleby brunatne i biellicowe są dość trudne do uprawy, występują w Weryni, Kolbuszowej Górnej i Kupnie. Pozostałe gleby są przeważnie wytworzone z piasków, najlepsze z nich to piaski gliniaste.

Warunki klimatyczne:

Położenie gminy w jednym regionie – Kotlinie Sandomierskiej powoduje występowanie jednakowych warunków klimatycznych, które charakteryzują : upalne lata, niższe opady, krótki czas zalegania pokrywy śnieżnej, więcej odwilży. **Warunki te są korzystne dla rolnictwa.** Jedynie w okresie posuchy występują niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe.

- Średnia temperatura roczna 7,7 oC
- Suma opadów 719 mm
- Średnia wilgotność względna 85%

2.2. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Surowce mineralne i organiczne:

Na terenie gminy występują dwa złoża ilów krakowieckich:

- złożo „Kupno” o zasobach udokumentowanych wynoszących 5800 tys.m³
- złożo „Kolbuszowa-Dolna” o zasobach wstępnie oszacowanych na 7700 tys.m³

Tylko jedno z nich, a mianowicie złożo Kupno jest eksploatowane i stanowi bazę surowcową dla Zakładów Ceramiki Budowlanej „Biegonice”. Drugie nie jest i prawdopodobnie nie będzie eksploatowane ze względu na swoje położenie złoża (na granicy miasta i gminy) i gorszą jakość surowca. **Teren poeksploatacyjny w Kupnie jest zdegradowany i wymagać będzie rekultywacji.**

Występujące w gminie **niewielkie zasoby piasków wydmych i żwirów polodowcowych** są eksploatowane lokalnie dla potrzeb miejscowej ludności.

W miejscowości Świerczów (w dolinie Świerczówki) i Brzezówka (w dolinie Nilu) oraz Przedbórz występują niewielkie **nie eksploatowane zasoby torfów** stanowiące chroniony komponent środowiska przyrodniczego.

Wody powierzchniowe i podziemne:

Teren gminy nie należy do zasobnych w wody powierzchniowe i podziemne. Większość obszaru gminy leży w dorzeczu Łęgu, dopływu Wisły, zaś samo południe w dorzeczach Wisłoki i Wisłoka. **Na terenie gminy znajduje się dział wód tych rzek oraz obszar źródłowy rzeki Tuszymki** dopływu Wisłoki.

Północną granicą gminy płynie Przyrwa, której dopływami są Świerczówka i Nil. Rzeczka ta jest na obszarze miasta uregulowana, jednak w okresie wzmożonych długotrwałych opadów nie mieści w swym korycie wszystkich wód, **najczęściej zalewane są tereny Kolbuszowej Dolnej.**

Na terenie miasta i gminy Kolbuszowa występują obszary zasobne w wodę, podlegające ochronie.

Na północ od wsi Zarębki znajduje się niewielki **fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 426 Dolina Kopalna Kolbuszowa.** Obszar ten został utworzony decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/01306037/97 z dnia 18.07.1997r. W celu zabezpieczenia go przed ewentualnym zagrożeniem utworzony został projekt strefy ochronnej wokół niego, w której będzie obowiązywał sposób zagospodarowania zgodnie z projektowanym Zarządzeniem.

We wschodniej części gminy, **w rejonie Widelka- Dworzysko znajdują się zasoby wód podziemnych z utworów czwartorzędowych,** których wielkość została zatwierdzona decyzją Wojewody Rzeszowskiego nr OŚ-II-75204/18/93 z dnia 30.04.1993 r. Zostało utworzone tu ujęcie wody „Widelka”, dla którego ustanowiono strefy ochrony sanitarnej zgodnie z decyzją nr OŚ-III-3/6210/34/97 z dnia 12.05.1997 r. W strefach obowiązują zalecane ograniczenia w sposobie zagospodarowania zgodnie z Decyzją.

Walorem gminy są położone na jej terenie **wody stojące w postaci czterech kompleksów stawowych:** w Kłapówce, Kolbuszowej, Weryni i Porębach Kupieńskich. W ich obrębie prowadzona jest gospodarka rybacka, a jednocześnie stanowią one bardzo ważny element biocenoz wodnych.

Szata roślinna :

Większość obszaru gminy, bo ponad 80% stanowią tereny otwarte, 20% to lasy. Gmina położona jest na terenie prastarej Puszczy Sandomierskiej, po której pozostały nieliczne kompleksy leśne, położone na styku z sąsiednimi gminami: Raniszów - kompleks Kłapówka – Zembrza, Głogów, Świlcza i Sędziszów – kompleks Poręby Kupieńskie – Bratkowice oraz Niwiska – kompleks Świerczów – Nowa Wieś.

Przeważającą część tych kompleksów leśnych stanowi własność publiczna, w których prowadzona jest gospodarka leśna przez dwa nadleśnictwa: Kolbuszowa i Głogów na podstawie 10-letnich planów urządzania gospodarstwa leśnego. Małe kompleksy leśne, zadrzewienia i zakrzewienia znajdujące się wśród kompleksów ornich stanowią własność jednostek społecznych i osób fizycznych. Gospodarka leśna w tych lasach prowadzona jest na podstawie tzw. uproszczonych planów urządzania lasu.

W lasach gminy przeważają typowe siedliska dla dość ubogich terenów: Bór świeży i Bór mieszany świeży oraz w mniejszym zakresie Las mieszany wilgotny (kompleks leśny Poręby Kupieńskie – Bratkowice), w których to ponad 90% lasu stanowi sosna z niewielką domieszką gatunków liściastych.

Prawie wszystkie lasy własności publicznej na terenie gminy uznane zostały za ochronne (wodoochronne, gleboochronne, uszkodzone przez przemysł, lasy strefy zieleni wysokiej itp.) na podstawie rozporządzeń MOŚZNiL zawartych w planach urządzania gospodarstwa leśnego obydwu nadleśnictw. Lasy innych własności położone na terenach wsi: Kłapówka, Kolbuszowa Górna, Kupno i Werynia zostały uznane jako ochronne obszary leśne na podstawie uchwały WRN z 1983 r. Przeciętna zasobność drzewostanów wynosi 200m³/ha, zaś przeciętny wiek wynosi 56 lat.

Ważnym elementem trwałych biocenoz, stosunkowo mało przekształconych przez człowieka są użytki zielone związane z formami dolinnymi i nielicznymi zadrzewieniami łągowymi, zaroślami itp. Z w/w biocenozami związane jest istnienie flory i fauny, często gatunków rzadkich lub umierających oraz wielu innych decydujących o różnorodności biologicznej środowiska.

Takimi **szczególnymi walorami odznacza się kompleks stawów wraz z otoczeniem lasów w Porębach Kupieńskich, obszar ten stanowi przedmiot projektowanego rezerwatu faunistycznego**

- florystycznego „Zabłocie”, występuje tam koncentracja stanowisk zwierząt i roślin chronionych. Oprócz w/w stanowisk znajdujących się w obrębie projektowanego rezerwatu znajdują się również na pozostałym obszarze gminy.

Pojedyncze egzemplarze drzew oraz ich grupy mogą być objęte formą pomnikową ochrony przyrody. **Na terenie miasta i gminy jest 9 istniejących pomników przyrody, zaś 45 obiektów proponowanych jest do objęcia tą formą ochrony są to 62 drzewa i 1 stanowisko paproci.**

Na mocy Rozporządzenia nr 58/96 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. formą ochrony jako **użytki ekologiczne** zostały uznane we wsiach:

- Poreby Kupieńskie – teren stawów wraz z otoczeniem o pow. 140,71 ha
- Nowa Wieś – teren leśny o pow. 2,89 ha
- Świerczów – teren leśny o pow. 6,98 ha.

2.3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:

Na stan środowiska wpływają: higiena powietrza atmosferycznego, stan wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, szaty roślinnej – we wzajemnych współzależnościach. Równocześnie na stan mają wpływ różne elementy zagospodarowania występujące na terenie gminy. Są to głównie droga krajowa nr 9, zakłady przemysłowe takie jak: Fabryka Mebli, Zakłady „Prefabet”, stacje paliw i linie teleenergetyczne wysokich napięć, oczyszczalnia ścieków oraz wysypisko śmieci.

Higiena powietrza atmosferycznego

Czynnikami mającymi wpływ na ten stan są: zanieczyszczenia, hałas i promieniowanie elektroenergetyczne.

Wg Raportu o stanie środowiska w 1996 r. sumaryczna emisja zanieczyszczeń z terenu gminy wyniosła około 4,6% całkowitej emisji z terenu województwa i jest porównywalna z Leżajskiem i Nową Sarzyną. Zdecydowaną przewagę mają zanieczyszczenia gazowe. Pomiaru stanu zanieczyszczenia powietrza wykonane przez WSSE w 1995 wykazały, iż nie nastąpiło przekroczenie wielkości dopuszczalnych poszczególnych wskaźników badanych w punkcie pomiarowym w Kolbuszowej i wynosiły:

- emisja SO₂ – 13,4 µg/m³ (dopuszczalna wielkość średnioroczna 32 µg/m³)
- emisja pyłu zawieszonego – 19,4 µg/m³ (dopuszczalna wielkość średnioroczna 50 µg/m³)
- opad pyłu – 66,0 t/km²/rok (dopuszczalna wielkość 200 t/km²/rok)

Zakładami stanowiącymi główne źródło zanieczyszczeń powietrza są: Fabryka Mebli i Zakłady „Prefabet” Kolbuszowa. Duży wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza ma tzw. niska emisja pochodząca z palenisk domowych opalanych węglem.

Na jakość powietrza wpływa również hałas pochodzący z różnych źródeł: przemysłowych, związanych z terenami osiedleńczymi człowieka oraz komunikacyjny.

Na terenie omawianego miasta i gminy największą rolę odgrywa hałas komunikacyjny, którego głównym źródłem jest droga nr 9 relacji Rzeszów-Warszawa. Jest to droga o znacznym natężeniu ruchu drogowego, wynoszącym około 5000 poj./dobę (dane z 1995 r.). Droga ta powoduje narażenie pasa terenu bezpośrednio do niej przyległego na negatywne oddziaływanie komunikacji, nie tylko ze względu na hałas ale i zanieczyszczenia powietrza substancjami pochodzącymi z komunikacji (dwutlenku i tlenku węgla, dwutlenku azotu i siarki, węglowodorów aromatycznych, ołowiu itp.).

Zasięgi oddziaływania są zróżnicowane w zależności od zainwestowania terenu i sięgają 80 m. Rozprzestrzenianie się hałasu w porze dziennej wynosi około 400 m i nocnej 800 m. W powyższym pasie istnieje zagrożenie skażenia terenu i upraw metalami ciężkimi.

Duże znaczenie ma wpływ również promieniowanie elektroenergetyczne od obiektów oraz linii energetycznych wysokich napięć (powyżej 110 kV) przebiegających przez teren gminy.

Stan wód powierzchniowych i podziemnych:

Stan jakości wód w 1996 r. płynących w obrębie miasta i gminy nie objęty jest badaniem w ramach monitoringu wód powierzchniowych poza rzeką Łęg. Wg oceny ogólnej jakość wód Łęgu od źródeł do m. Przewrotne odpowiada III kl., od Przewrotnego do m. Wilcza Wola (zbiornika „Maziarnia” – n.o.n., od m. Wilcza Wola do ujścia Przyrwy osiąga III kl., od ujścia Przyrwy znowu n.o.n.

Stan szaty roślinnej:

Miernikiem stanu zanieczyszczenia środowiska (głównie powietrza) są lasy, w których następuje uszkodzenie aparatu asymilacyjnego drzew tzw. defoliacja, a przez to zahamowanie procesów życiowych.

Wszystkie lasy na terenie miasta i gminy zostały zaliczone do II strefy uszkodzeń przemysłowych (średnich). Dołączają się do tego duże szkody wyrządzone w drzewostanach przez zwierzynę płową. Pomimo tych czynników stan sanitarny lasów publicznych oceniany jest jako zadowalający.

Inaczej przedstawia się on w lasach prywatnych gdzie wciąż trwający proces intensywnego pozyskania surowca drzewnego powoduje, iż obniża się wiek rębności pozyskiwanych drzewostanów, a poziom wykonywanych zabiegów hodowlanych nie jest właściwy.

Oprócz roli produkcyjnej jako źródła surowca drzewnego stanowią one środowisko życia wielu zwierząt, głównie ssaków oraz ptaków zwłaszcza drapieżnych. Znajdują tu miejsca przebywania oraz lęgu takie gatunki jak: orlik krzykliwy, kania ruda, trzmielojad, bocian czarny, zieba, strzyżyk. Stanowią one obszary intensywnych kontaktów z otoczeniem świata zwierzęcego i roślinnego, dlatego **istotne jest utrzymanie i powiększanie powierzchni leśnej (zalesianie terenów nieprzydatnych dla produkcji rolniczej) jako najważniejszego elementu równowagi biologicznej środowiska.**

Wiele gatunków zamieszkuje tereny otwarte, pola, łąki i pastwiska. Są to gatunki gniazdujące na ziemi takie jak: pliszka żółta, skowronek polny, świergotek łąkowy oraz polujące na gryzonię ptaki drapieżne, pustułki i myszołowy. W terenach nadrzecznych zamieszkują słowiki szare, kowaliki, sikory, dzięcioły itp. Tereny osiedleńcze, parki są środowiskiem życia takich ptaków jak: jaskółka, pliszka siwa, kopcuszek, bocian biały.

Szczególną rolę w terenach otwartych odgrywają **trwale użytki zielone położone w dolinach rzecznych i obniżeniach terenowych** z towarzyszącymi im lasami łągowymi, oczkami wodnymi, mokradłami stanowiącymi miejsca bytowania i drogi migracji flory i fauny. W związku z powyższym **należy objąć je ochroną przed zmianą użytkowania, zmianą stosunków wodnych oraz likwidacją w ich obrębie roślinności drzewiastej, w szczególności grup starodrzewów.**

Ochrona krajobrazu i różnych elementów przyrody znajduje odzwierciedlenie w tworzeniu sieci obszarów ochronnych, w granicach których położone są fragmenty miasta i gminy Kolbuszowa. Są to: **Mielecko – Kolbuszowsko - Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu i Sokołowsko -Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu.**

3. WARTOŚCI KULTUROWE.

Ilustrację stanowi :

Plansza nr 7. Zasoby środowiska kulturowego, strefy wartościowego krajobrazu
Skala 1 : 25 000

3.1. ZARYS DZIEJÓW OSADNICTWA:

Cała gmina położona jest na obszarze jednej krainy geograficznej (Płaskowyż Kolbuszowski) na terenach dawnej Puszczy Sandomierskiej, które były bardzo słabo zaludnione ze względu na ich niedostępność. Nieliczne ślady działalności człowieka pochodzą z około 12 tys. lat p.n.e.; wyraźne ślady osadnictwa pochodzą dopiero z epoki brązu (VII- IV w.p.n.e.).

Obszar obecnej gminy zaczęto kolonizować na przełomie XV i XVI w. kiedy to tereny puszczańskie stanowiące własność króla przechodziły w ręce prywatne możnych rodów i kościoła. Północne obszary puszczy sandomierskiej znalazły się we władaniu Tarnowskich, którzy zaczęli kolonizować najżyźniejsze tereny. Wieś Kolbuszowa istniała już w XV w. z centrum na terenie obecnej Kolbuszowej Górnej. **W XVI w. tworzył się tutaj lokalny ośrodek produkcji i wymiany.**

Najstarsze wsie lokowane były na prawie niemieckim, są to : Kolbuszowa z Werynią, Swierczów; w ich układzie przestrzennym dominowała łańcuchówka. W połowie XVIw. powstało Kupno, Widełka i Zarębki. Druga faza osadnictwa odbywała się w XVII i XVIIIw. Kolonizacją zostały objęte gorsze tereny; powstały wówczas wsie: Bukowiec, Brzezówka, Domatków i Wola Domatkowska, Kłapówka, Nowa Wieś, Przedbórz i Huta Przedborska tzw. wsie łańów leśnych.

Na początku XVII w. Kolbuszowa przeszła w ręce Lubomirskich; rozpoczął się dość szybki rozwój wsi spowodowany budową pałacu – letniej rezydencji rodu, co przyciągnęło do Kolbuszowej rzemieślników i żołnierzy; osiedlali się też tutaj Żydzi.

Dokładna data przyznania praw miejskich nie jest znana; można przyjąć, że nastąpiło to między 1683 a 1690 r. kiedy to król Jan III Sobieski wydał już miastu przywilej na organizowanie targowisk. Układ urbanistyczny miasta związany został z założeniem pałacowym: rynek powstał na przedłużonej osi pałacu po drugiej stronie rzeki Nil a obszar dla miasta wydzielono z gruntów właściciela. Taka kompozycja założenia miejsko – rezydencjonalnego prezentowała wyraźne cechy uformowań barokowych.

W XVII i XVIII w. Kolbuszowa była ośrodkiem rzemiosła; znana była zwłaszcza z wyrobu mebli tzw. kolbuszowskich bogato zdobionych techniką intarsji. W mieście istniały dwie gminy wyznaniowe: rzymsko-katolicka i żydowska zgodnie ze sobą współpracujące.

Po pierwszym rozbiórze Polski Kolbuszowa znalazła się w zaborze austriackim. W 1868 r. została stolicą powiatu politycznego czyli starostwa w skład którego wchodziły 3 miasta: Kolbuszowa, Sokołów Małopolski i Majdan Królewski oraz 59 wsi, powiat liczył 56 tys. mieszkańców. Miasto Kolbuszowa rozwijało się (w 1890r. liczyło 3360 mieszkańców), powstawały nowe obiekty publiczne: jedna z pierwszych Ochotnicza Straż Pożarna, Spółdzielcza Kasa Pożyczkowa, Sokół. W 1900r. wybudowano pałac w Weryni siedzibę Tyszkiewiczów, którzy przejęli dobra kolbuszowskie. Rozpoczęto starania o budowę linii kolejowej aby przyciągnąć przemysł; I wojna światowa przerwała prace. W okresie międzywojennym gmina znalazła się w centrum COP lecz ze względu na brak linii kolejowej nie zlokalizowano tutaj żadnego zakładu przemysłowego.

W okresie II wojny światowej hitlerowcy wymordowali ponad 1500 osób narodowości żydowskiej, wysiedlili wiele wsi. Po wojnie miasto pozostało siedzibą powiatu; stopniowo je odbudowano, przeprowadzono elektryfikację, w 1968r wybudowano linię kolejową do Rzeszowa a w 1972r. oddano do użytku linię kolejowa do Tarnobrzega; powstały nowe zakłady przemysłowe, osiedla i obiekty usługowe. **W 1975r. zlikwidowano powiaty; nastąpił zastój w rozwoju miasta;** po 1990r. w wyniku transformacji ustrojowej rozpoczął się rozwój gospodarczy: poprawia się stan infrastruktury technicznej. **Obecnie miasto liczy około 9000 mieszkańców, w styczniu 1999r. zostało ponownie stolicą powiatu co podniosło jego pozycję w regionie i powinno wpłynąć na dalszy rozwój miasta i gminy.**

3.2. STAN ZACHOWANIA ZASOBÓW KULTUROWYCH:

Relikty archeologiczne:

Zgodnie z wykazem Muzeum Okręgowego w Rzeszowie na terenie gminy zewidencjonowano 133 stanowiska archeologiczne; najwięcej z epoki kamiennej (47) i nowożytniej (57 stanowisk). Najwięcej stanowisk znajduje się w Weryni (25), w Kolbuszowej Górnej, Widelce i Zarębkach (po 16 stanowisk). **Teren dawnego założenia pałacowego i fos w Kolbuszowej powinien być objęty obserwacją archeologiczną.**

Zabytkowy układ osadniczy:

Historyczne procesy rozwoju miasta i gminy wyraziły się w ewolucji ich struktury przestrzennej. Obecny stan zagospodarowania miasta i gminy jest zdeterminowany głównie przez rozwój w okresie powojennym. **O tożsamości historycznej miasta świadczy zachowane założenie urbanistyczne w planie oraz zespoły zabudowy z przelomu XIX i XX w.**

Zachowana historyczna struktura przestrzenna obejmuje obszar I fazy formowania się miasta (rynek), teren założenia pałacowego z fosami, folwark „Podsomnie” z obiektami architektury przemysłowej, folwark „Kłodniczówka”, zespół pałacowo - parkowy w Weryni; wymagają one objęcia ochroną konserwatorską. Zachowane elementy zabytkowe występują na obszarze obejmującym II fazę formowania się miasta.

Historyczne układy osadnicze wsi na terenie gminy uległy niemal całkowitemu zatarciu w wyniku wymiany zdekapitalizowanej zabudowy, nowych podziałów własnościowych oraz wszelkich inwestycji. Tradycyjna zabudowa wsi z elementami charakterystycznymi dla grup etnograficznych Lasowiaków i Rzeszowiaków została odtworzona w parku etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Ekspozycja wymaga uzupełnienia o obiekty nieodłącznie związane z dawną wsią takie jak kościół, plebania, dwór, leśniczówka. **Dla zapewnienia warunków właściwej ekspozycji obiektów powinno się wyznaczyć strefę ochrony krajobrazu wokół skansenu.**

Zabytkowe zespoły i obiekty architektoniczne:

Prawną ochroną objęte są obiekty wpisane do rejestru zabytków Państwowej służby Ochrony Zabytków. **Najcenniejszym obiektem zabytkowym w gminie jest zespół pałacowo-parkowy i folwarczny w Weryni. W rejestrze zabytków znajduje się poza tym oficyna pałacowa z XVIIIw. tzw. „Stary Dwór”- jedyny obiekt pozostały po założeniu pałacowym w Kolbuszowej oraz budynek Banku Spółdzielczego (dawna Kasa Zaliczkowa „Szczęść Boże”).**

Zgodnie z ewidencją P.S.O.Z. w Rzeszowie na terenie miasta i gminy znajduje się około 219 zabytków architektury, w tym w mieście 148 obiektów. W każdej wsi jest kilka obiektów zabytkowych generalnie w złym stanie technicznym – nie remontowane od lat ze względu na brak środków finansowych na ten cel ulegają stopniowo likwidacji.

Na terenie parku etnograficznego zgromadzono 56 obiektów zabytkowych architektury drewnianej podlegają one ochronie prawnej jako obiekty muzealne.

Zabytkowe parki i cmentarze:

Na terenie gminy zachował się zabytkowy park w Weryni. Znajduje się tam 26 cennych drzew proponowanych do objęcia ochroną jako pomniki przyrody; całe założenie parkowe wymaga zabiegów pielęgnacyjnych.

W mieście Kolbuszowa znajdują się jedynie resztki założenia pałacowo-ogrodowego: czworobok fos z XVIIw. oraz kilka wiązków koło szkoły podstawowej nr 1 jako pozostałość po romantycznym parku na Lipniku z XIXw.

Najstarsza część cmentarza parafialnego wokół kaplicy oraz cmentarz żydowski przy ul. Krakowskiej powinny być otoczone ochroną ze względu na swój zabytkowy charakter.

Krajobraz kulturowy:

Cała gmina leży na obszarze jednej krainy geograficznej, zamieszkiwana była przez jedną grupę etnograficzną Lasowiaków co zaowocowało stworzeniem jednorodnego krajobrazu kulturowego o odrębnym charakterze różnym od sąsiadów. Obecnie jest to doskonale widoczne jedynie na terenie skansenu.

Najcenniejszym elementem krajobrazu kulturowego, pozwalającym zidentyfikować tożsamość miasta, jest jego historycznie najstarsza część z charakterystyczną zabudową rynku, dominantą wieży kościelnej.

Postępująca urbanizacja i działalność inwestycyjna powoduje degradację krajobrazu kulturowego gminy, zacieranie różnic. Najsilniej i najszybciej ulegają przekształceniom obszary miasta oraz położone w jego sąsiedztwie. Jednostki krajobrazowe obejmujące przestrzenie rolnicze z otwartymi makronętrzami zapewniają szersze perspektywy widokowe i dlatego proces ich zabudowy powinien być kontrolowany.

Zabudowa rozproszona występująca głównie na terenie dawnych wsi puszczańskich (Poręby Kupieńskie, Huta Przedborska). Budynki wznoszone w latach 70-ych i 80-ych z reguły nie są dostosowane skalą i charakterem do sąsiedniej zabudowy, lepiej przedstawiają się obiekty wznoszone w ostatnich latach.

Cenny krajobraz naturalny stanowiący w większości zwarte kompleksy leśne będące pozostałością po puszczy sandomierskiej został objęty obszarami chronionego krajobrazu : Mielecko- Kolbuszowsko- Głogowskim na południu i zachodzie gminy, Sokołowsko- Wilczowolskim w północno – wschodniej części gminy.

4. STOSUNKI SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNE.

4.1. DEMOGRAFIA:

Stan zaludnienia:

Sytuacja demograficzna oraz tendencje jej zmian a także cechy społeczne mieszkańców określają możliwości rozwoju miasta i gminy. **Liczba ludności w m. i gm. Kolbuszowa na dzień 31 XII 1997r. wynosiła 23 581** osób co stanowiło 3,13% liczby mieszkańców województwa rzeszowskiego, w tym:

- w mieście Kolbuszowa 8 839 osób (co stanowiło ~2,8% liczby ludności miast)
- w gminie Kolbuszowa 14 742 osób (co stanowiło ~3,4% liczby ludności wsi).

Największą liczbę mieszkańców spośród 14 wsi w gminie ma Kolbuszowa Górna (2 678 tj. ~11,1% ogółu mieszkańców gminy), ponadto wsie Widelka (2 311 ~9,6%), Kolbuszowa Dolna (1 880 ~7,8%), Kupno (1 459 ~6,1%). Najmniejszą liczbę ludności mają wsie : Kłapówka (233), Huta Przedborska (307), Poręby Kupieńskie (328).

Najwyższy wskaźnik gęstości zaludnienia występuje w mieście (1106,3 osób/km²) oraz we wsiach Kolbuszowa Dolna (204,3 osób/km²) i Kolbuszowa Górna (145 osób/km²). Najniższy wskaźnik gęstości zaludnienia mają wsie Poręby Kupieńskie (21,7 osób/km²) i Kłapówka (58,2 osób/km²). Gęstość zaludnienia w poszczególnych miejscowościach gminy przedstawiona jest na mapce nr 3.

Liczba ludności miast i gminy równomiernie wzrasta, w ciągu 10 lat o 2 906 osób. W okresie od 1988 r.(NSP) do 1997r. liczba ludności wzrosła o 2 428 osób, w tym:

- w mieście Kolbuszowa o 2359 osób,
- w gminie Kolbuszowa o 69 osób.

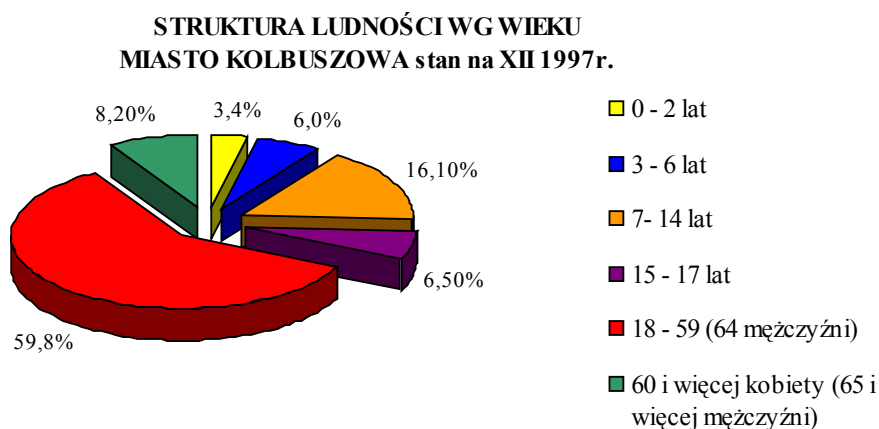
Liczba ludności miasta wzrastała szybciej od wiejskiej. Średni przyrost naturalny miasta i gminy Kolbuszowa na 1 000 mieszkańców wynosił w 1997r. 4,8 (w woj. 3,3) w tym :

- w mieście 6,9 (w miastach woj. ~2,9)
- w gminie 2,8 (na obszarach wiejskich woj. ~3,5).

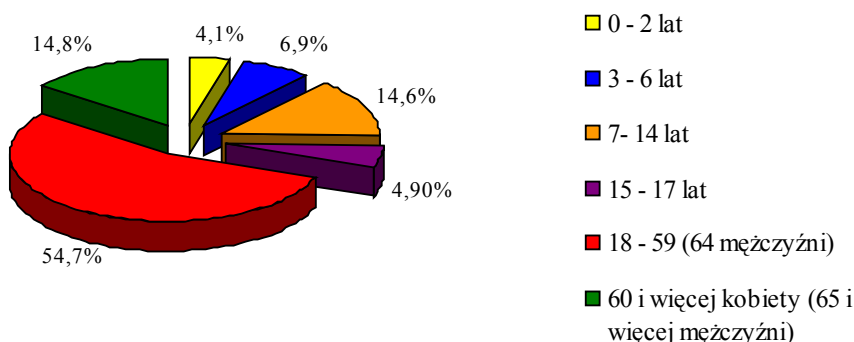
Zauważalny jest jednak spadek przyrostu naturalnego na terenie gminy. Tendencja ta rysuje się od początku lat 90-ych i powoduje zmniejszanie się liczby osób w najniższych grupach wieku: 0 – 7 lat. Natomiast w ogólnej liczbie mieszkańców zwiększa się udział osób w wieku produkcyjnym jako wynik rosnącego przyrostu naturalnego w latach 80-ych.

Struktura ludności:

Struktura wieku ludności w mieście i gminie przedstawiona jest na wykresach :

**STRUKTURA LUDNOŚCI WG WIEKU
GMINA KOLBUSZOWA stan na XII 1997r.**

Strukturę wieku ludności miasta i gminy charakteryzuje wyższy niż średni w województwie udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (31,2%, w woj.29,0%). Wskaźnik ludności w wieku produkcyjnym jest nieznacznie niższy niż średni w województwie (57,2%, w woj.57,4%). W wieku poprodukcyjnym również jest mniej osób niż w województwie (11,5%, w woj.13,6%).

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego tj. liczby osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 1997r. 83,3 osoby. Korzystniejsze tendencje (więcej osób w wieku produkcyjnym a mniej w wieku nieprodukcyjnym) występują w mieście Kolbuszowa.

Dynamika wzrostu ludności:

Współczynnik dynamiki wzrostu ludności (stosunek liczby urodzeń / liczby zgonów waha się od 1,73 (1994r.) do 1,51 (1997r.) oznacza poszerzoną reprodukcję ludności.

Liczba osób napływających do miasta ulega zmniejszeniu (od 158 osób w 1994r. do 126 w 1997r.) natomiast do gminy zwiększa się (z 133 osób w 1994r.do 155 w 1997r.) saldo migracji pozostaje dodatnie (w 1997r. w mieście +17, w gminie +21). **Oslabia się tempo przemieszczania ludności ze wsi do miast.**

Przewiduje się , że w okresie najbliższych kilkunastu lat nastąpi wzrost liczby mieszkańców miasta i gminy o około 1900 osób (w mieście około 1320, w gminie 580 osób) i wynosić będzie w 2010 r ~25 500 osób.

Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym będzie maleć (z 31,2% w 1997r. do 24,0% w 2010r.). Przewiduje się spadek liczebności w grupie wiekowej 7-14 lat do roku 2000 oraz w grupie 15-17 lat do roku 2005. Równocześnie nastąpi wzrost ludności w wieku produkcyjnym (z 54,7% w 1997r. do ~57,8% w 2010r.) oraz w wieku poprodukcyjnym (z11,5% w 1997r. do ~17,9% w 2010r.).

4.2. CECHY SPOŁECZNE LUDNOŚCI :

Ogólny poziom wykształcenia ludności miasta i gminy Kolbuszowa jest wyższy od przeciętnego poziomu wykształcenia w województwie:

- wykształcenie wyższe posiada ~10,8% ludności (w woj.6,8%)
- średnie i policealne ~56,4% ludności (w woj. 53,5%).

Wyższym poziomem wykształcenia charakteryzuje się zwłaszcza ludność miasta Kolbuszowa.

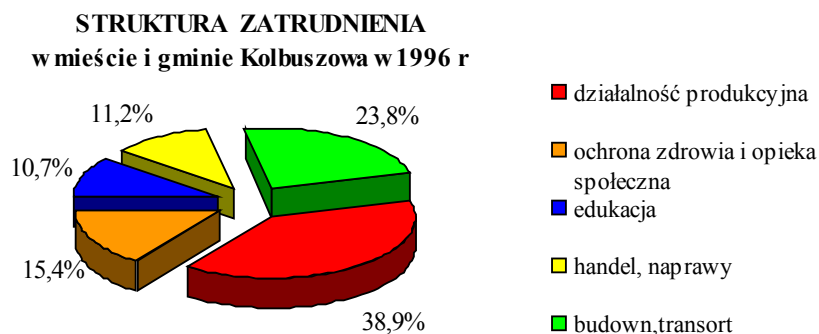
Miasto i gmina Kolbuszowa nie jest zaliczone w układzie wojewódzkim do obszaru o wzmożonej przestępczości, w 1996r. wykryto ~76% sprawców.

4.3. RYNEK PRACY :

Stan zatrudnienia:

Pracujący stanowią ~ 42,1% ogólnej liczby mieszkańców oraz 80,5% ludności w wieku produkcyjnym. Wśród pracujących 48,2% stanowią kobiety (w mieście 50,7%, w gminie 37,5%).

Z pracy w rolnictwie utrzymywało się 42% ludności, z pracy poza rolnictwem 28% ludności). Najwięcej osób zatrudnionych jest w działalności produkcyjnej (38,9%), w budownictwie i usługach transportowych (23,8%).

Mieszkańców miasta i gminy cechuje spora mobilność i aktywność. Od lat wielu z nich znajduje zatrudnienie czasowe lub stałe za granicą. Najczęściej wyjeżdżają do Francji i USA. Zdobyte doświadczenia wykorzystują po powrocie w pracy na własny rachunek.

Bezrobocie:

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w R.U.P. stanowiła w 1997r. 14,9% osób w wieku produkcyjnym (w mieście 11,9%, w gminie 15,7%). Wśród bezrobotnych ~57% stanowią kobiety. Największe bezrobocie dotyczy ludzi posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe lub jedynie podstawowe.

Liczba bezrobotnych systematycznie spadała (z 2468 osób w 1994r. do 1923 osób w 1997r.) jednakże w 1998r. zanotowano wzrost liczby bezrobotnych, obecnie jest zarejestrowanych 2335 bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców jest we wsiach Kłapówka, Poręby Kupieńskie, najmniej w mieście.

Problem bezrobocia jest jednym z najważniejszych problemów miasta i gminy; zwiększająca się liczba osób wchodzących obecnie w wiek produkcyjny zaostrzy ten stan, co wymagać będzie podjęcia różnorodnych form działania ograniczających bezrobocie i łagodzących jego skutki.

Zmian wymagać będzie struktura i kierunki kształcenia zawodowego i dostosowanie ich do potencjalnych ofert pracy.

4.4. KONDYCJA FINANSOWA:

Dochody budżetu miasta i gminy / 1 mieszkańca wynosiły w 1997r. 778zł, poniżej średniej w woj. rzeszowskim wynoszącej 948zł. Dochody wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 17,6%. Większość dochodów własnych gmina czerpała z podatków i opłat (21,3%) w tym podatek od nieruchomości (54,6%); znikomy udział w budżecie miał podatek rolny od gospodarstw.

Wydatki budżetu miasta i gminy w 1997r. wynosiły 919zł / 1 mieszkańca (w woj. 998zł). Ponad 62% wydatków było wydatkami bieżącymi (w woj. 72,6%). **Znaczącą pozycję w wydatkach (37,8%) stanowią inwestycje (w woj. 26,7%) co jest zjawiskiem pozytywnym.**

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.

5.1. EDUKACJA I WYCHOWANIE:

Przedszkola:

W 1997r. na terenie miasta i gminy funkcjonowało 17 placówek wychowania przedszkolnego: 3 przedszkola w mieście, 4 na terenie gminy, 10 oddziałów przedszkolnych przy szkołach. Opieką objętych było 841 dzieci (47,9% dzieci w wieku przedszkolnym). Liczba dzieci w oddziale wynosiła średnio 15,5 (w mieście 28,2, w gminie 10,7, w woj. 21,5). **Występujący w przedszkolach niedobór 196 miejsc w stosunku do liczby dzieci nie powinien stanowić w najbliższych latach problemu ze względu na przewidywany spadek liczby ludności w tej grupie wiekowej.**

Szkoły podstawowe:

W roku 1997 na terenie miasta i gminy funkcjonowało 12 szkół podstawowych 8-klasowych, 2 szkoły filialne 3-klasowe, 2 oddziały zamiejscowe. W roku szkolnym 1997/98 uczęszczało do tych szkół 3508 uczniów. Średni wskaźnik uczniów / oddział wynosił w mieście: 24,2, w gminie: 16,8, w woj. 21,9.

W związku z reformą oświaty konieczna stała się likwidacja szkół filialnych i oddziałów zamiejscowych zorganizowanie gimnazjów oraz dowozu uczniów do szkół.

Istniejąca baza szkolna wymaga remontów i modernizacji (budowy sal gimnastycznych). Dwie szkoły w mieście muszą zostać przystosowane dla potrzeb gimnazjów. **Dokończenie rozpoczętych inwestycji: budowa szkoły w Kupnie, w Widelce, Nowej Wsi wymaga sporych nakładów finansowych.**

Szkoły ponad podstawowe:

W mieście istnieje liceum ogólnokształcące, liceum zawodowe, technikum i zespół szkół zawodowych, w Weryni zespół szkół rolniczych. Ogółem w tych szkołach kształciło się w roku szk. 1997/98 2420 uczniów; wskaźnik liczby uczniów / oddział :34,7 nieznacznie odbiega od średniego woj.: 33,3. **Szkoły średnie wymagają remontów ze względu na wieloletnie zaniedbania.**

Profil kształcenia w Z.S.Z. w Weryni odpowiada rolniczemu charakterowi gminy, w Z.S.Z. w Kolbuszowej **profil kształcenia powinien być częściowo zmieniony i dostosowany do możliwości zatrudnienia.**

5.2. ZDROWIE I OPIEKA SPOŁECZNA:

Placówki służby zdrowia:

Istniejący oddział złobkowy przy przedszkolu nr3 na 25 miejsc objął opieką w 1997r 39 dzieci.

Działające 2 przychodnie rejonowe, 4 specjalistyczne w mieście, 2 ośrodki zdrowia w Widelce i Przedborzu oraz szpital na 218 łóżek zapewniają odpowiednią opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy. Wskaźnik liczby lekarzy / 10 tys. ludności (61,1) jest wyższy od wskaźnika województwa rzeszowskiego (21,1); również wskaźnik liczby stomatologów / 10 tys. ludności (20,4) jest wyższy od wojewódzkiego (6,0). **Istniejące obiekty lecznictwa powinny być nowocześniej wyposażone.**

Pomoc społeczna:

Na terenie gminy działa Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. **Brak jest domu pomocy społecznej dla osób starszych samotnych i przewlekle chorych, obiekt taki powinien zapewnić co najmniej kilkadziesiąt miejsc.**

5.3. KULTURA I SZTUKA:

Do obiektów świadczących usługi z zakresu kultury i sztuki działających na terenie miasta i gminy służących wszystkim mieszkańcom należą :

- Biblioteka Miejska i jej 7 filii oraz punkt biblioteczny biblioteki pedagogicznej,

- Miejski Dom Kultury z filią w Kolbuszowej Górnej, 3 świetlice sołeckie,
- Muzeum Kultury Ludowej wraz z parkiem etnograficznym,
- Szkoła Muzyczna I stopnia,
- Kino na 70 miejsc.

W obiektach tych organizowane są imprezy kulturalne i okolicznościowe o znaczeniu ponad lokalnym np. Prezentacje Kultury Ludowej, Przegląd Zespołów Kolędniczych, Turniej Orkiestr Dętych, Przegląd Chórów i Zespołów Wokalnych Szkół Podstawowych. **Baza lokalowa wymaga remontów.**

Na terenie miasta brak jest sali amfiteatralnej z odpowiednią sceną i zapleczem dla orkiestry; nie ma też możliwości organizowania imprez kulturalnych w plenerze – brak jest estrady z zadaszeniem.

5.4. SPORT I WYPOCZYNEK :

W mieście działa Fundacja na Rzecz Kultury i Sportu, która utrzymuje ośrodek sportowy przy ul. Wolskiej dysponujący stadionem z trybunami, dodatkowym boiskiem pełnowymiarowym oraz hotelem sportowym na 45 miejsc. **Ośrodek sportowy odczuwa brak sali sportowej** co utrudnia organizowanie obozów sportowych.

W 1998r. oddano do użytku halę widowiskowo – sportową przy L.O. obiekt nie jest w pełni wykorzystywany. Tereny sportowe są urządzone przy każdej szkole jednakże **szkoły podstawowe na terenie gminy nie posiadają sal sportowych.** Pełno wymiarowe boiska sportowe istnieją tylko w Weryni i Kupnie. **Na terenie miasta i gminy brak jest basenu krytego, istniejące kąpielisko jest zdewastowane i nie spełnia swojej funkcji.**

Terenami rekreacyjnymi dla mieszkańców miasta są tereny leśne przy ul. Wolskiej związane z ośrodkiem sportowym i skansenem. Na obszarach osiedli mieszkaniowych istnieją niewielkie place zabaw dla dzieci **brak jest większych terenów zieleni dla codziennej rekreacji mieszkańców.**

Na obszarze gminy jedynym urządzonym terenem rekreacyjnym jest park pałacowy w Weryni Wypoczynkowi mieszkańców miasta służą też istniejące ogródki działkowe.

5.5. ADMINISTRACJA, CENTRA USŁUGOWE:

Ośrodek administracji samorządowej Urząd Miasta i Gminy w Kolbuszowej dysponuje odpowiednią bazą lokalową. Powstały w obecnym roku Urząd Powiatowy mieści się w dwóch budynkach zaadoptowanych na ten cel tymczasowo; budynek znajdujący się na terenie dzielnicy przemysłowej jest trudnodostępny dla petentów, w najbliższym czasie **stanie się konieczne zlokalizowanie i wybudowanie obiektu starostwa w centrum miasta.**

Struktura przestrzenna lokalizacji obiektów administracji, infrastruktury społecznej i usług komercyjnych w mieście składa się z dużego skupiska usług i instytucji w centrum miasta oraz ciągów usługowych wzdłuż ul. Obrońców Pokoju, 11-Listopada i Kościuszki. **Dla poprawy funkcjonowania centrum należy dostosować układ komunikacyjny miasta i parkingi w sposób ograniczający kolizje z ruchem pieszym.**

Na terenach osiedli mieszkaniowych znajdują się jedynie obiekty usług podstawowych (sklepy spożywczo- przemysłowe). **Budowa nowego kościoła w zachodniej części miasta na terenach mieszkaniowych powinna spowodować powstanie nowego centrum usługowego na tym obszarze,** co byłoby korzystne ze względu na dostępność usług.

W każdej wsi zlokalizowane są centra usług podstawowych o różnym stopniu zorganizowania i dostępności. Poza ich zasięgiem znajdują się obszary rozproszonej zabudowy. **Najgorzej wyposażone w usługi są wsie : Kłapówka, Poręby Kupieńskie, Huta Przedborska i Świerczów.**

5.6. MIESZKALNICTWO:

Zasoby mieszkaniowe:

Zasoby mieszkaniowe w 1997r. mieście i gminie Kolbuszowa obejmowały 5950 mieszkań, z tego 2341 w mieście, w tym jedynie 558 mieszkań spółdzielczych, komunalnych, pozostałe stanowią własność prywatną wśród których przeważają domy jednorodzinne.

863 mieszkania było wybudowanych przed 1945r., 1126 mieszkań pochodzi z lat 1845 -1960, część z nich wymaga pilnych remontów i modernizacji.

Standardy zamieszkania i wyposażenia:

Warunki mieszkaniowe w mieście i gminie są dość dobre: wskaźnik zagęszczenia / 1 mieszkanie wynosi 3,91 (w mieście 3,68, w gminie 4,06, w wojew.3,72); / 1 izbę 1,11 osoby (w mieście 0,97, w gminie 1,22, w wojew.1,06); wskaźnik powierzchni użytkowej / 1 mieszkańca: 17,6m² (w mieście 18,2 m², w gminie 17,4m², w wojew.17,8m²).

Standard wyposażenia mieszkań w sieci infrastruktury technicznej jest gorszy niż w województwie : wodociąg ma 82,6% mieszkań, kanalizację 47%, gaz 100% mieszkań w mieście i 85% w gminie. **Najniższy standard wyposażenia mają mieszkania we wsiach: Kłapówka, Huta Przedborska, Poręby Kupieńskie.**

Ruch budowlany:

Największe tempo budowy mieszkań odnotowano w latach :1961-78 (~51/rok) oraz 1979-88 (~71/rok). W latach 90-ych wyraźnie zmniejszyła się liczba oddawanych mieszkań. W 1997r oddano zaledwie 5 mieszkań. Od roku 1995 obserwuje się tendencję wzrostu wydanych pozwoleń na budowę. W 1997r. wydano 63 pozwolenia na budowę budynków mieszkalnych, 45 budynków gospodarczych, 12 na budynki usługowe handlowe i produkcyjne.

Najwięcej pozwoleń wydano na terenie miasta oraz wsi Kolbuszowa Dolna i Kolbuszowa Górna. We wsiach Huta Przedborska i Poręby Kupieńskie nie wydano ani jednego pozwolenia na budowę.

Struktura przestrzenna terenów mieszkaniowych jest zróżnicowana i obejmuje w mieście : zabudowę śródmiejską mieszkaniowo - usługową, tereny zabudowy wielorodzinnej, osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej, skupiska zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na przedmieściach oraz rozproszoną zabudowę jednorodziną i zagrodową.

Na terenie gminy zabudowa wielorodzinna w postaci bloków zakładowych występuje jedynie w Weryni i Świerczowie. W każdej wsi zabudowa zagrodowa jest przemieszana z zabudową jednorodziną.

Rezerwy terenowe przewidziane pod budownictwo mieszkaniowe wynoszą ~280 ha z tego ~50 ha na terenie miasta (w tym ~10 ha pod zabudowę wielorodzinną). Nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe w mieście zlokalizowane są w pobliżu istniejącej zabudowy głównie w części północnej i zachodniej miasta co jest korzystne ze względów fizjograficznych, możliwości uzbrojenia oraz dostępności komunikacyjnej.

6. STOSUNKI GOSPODARCZE.

Ilustrację stanowi :

Plansza nr 8. Funkcjonowanie rolnictwa, struktura własności gruntów, baza ekonomiczna rolnictwa.
Skala 1 : 25 000

6.1. FUNKCJE PRODUKCYJNE POZAROLNICZE:

Kolbuszowa już na początku swoich dziejów, o czym wspomniano wcześniej, była ośrodkiem rzemiosła, głównie stolarskiego. W XVII i XVIIIw. produkowano tutaj tzw. „meble kolbuszowskie”. W XIXw. Nastąpił upadek meblarstwa ze względu na rozwój przemysłu i konkurencję fabryk wiedeńskich. W okresie międzywojennym nie rozwinął się tutaj żaden przemysł z powodu braku linii kolejowej. Dopiero po II wojnie światowej powstały państwowe zakłady przemysłowe m. in.: zakład obuwniczy, meblowy, prefabrykacji betonów w mieście oraz zakład ceramiki budowlanej w Kupnie.

Od początku lat 90-ych, w wyniku transformacji ustrojowej, następuje stopniowe ożywienie gospodarcze. Państwowe zakłady przemysłowe zostały sprywatyzowane, powstały nowe, prywatne zakłady pracy. Obecnie miasto Kolbuszowa zalicza się do ośrodków uprzemysłowionych zatrudniających ponad 1000 osób w przemyśle oraz do obszarów o znacznym nasyceniu działalnością produkcyjną – przemysłową.

Zakłady produkcyjne zlokalizowane są głównie we wschodniej części miasta w pobliżu linii kolejowej; obecnie zajmują ~40 ha powierzchni, dysponują rezerwami terenowymi przewidzianymi w planach ogólnych o powierzchni ~5 ha w mieście i ~28 ha w Kolbuszowej Górnej na obszarze przylegającym do już zainwestowanego. Jedynie zakład obuwniczy ma małe możliwości rozwoju – jest zlokalizowany wśród zabudowy mieszkaniowej.

Położenie tych rezerw terenowych w strukturze funkcjonalnej miasta jest prawidłowe: zapewnia korzystną sytuację na zawietrznej najczęstszych wiatrów z kierunku zachodniego w stosunku do terenów miejskich oraz umożliwia obsługę bocznkami kolejowymi. **Aby udostępnić te tereny inwestorom należy jednak zapewnić również dogodny dojazd samochodowy, co wiąże się z koniecznością budowy brakujących odcinków ulic i remontu nawierzchni ulic istniejących.**

Tereny składowe w mieście zlokalizowane są w pobliżu terenów przemysłowych; na obszarze gminy znajduje się hurtownia paliw „Petro-Tank” w Widelce oraz skład drewna przy tartaku w Przedborzu.

Eksploatacja iłów krakowieckich odbywa się w Kupnie przez zakład ceramiki budowlanej „Biegonice”.

Podmioty gospodarcze:

W wyniku urynkwienia gospodarki **97,6% jednostek gospodarczych w 1997r. stanowiło własność prywatną**, proces prywatyzacji postępuje nadal. Tylko 3 firmy (w tym zakład meblowy) stanowiło własność kapitału zagranicznego.

Liczba działających podmiotów gospodarczych zwiększa się systematycznie. W 1990r. było zarejestrowanych 57 jednostek, w 1997r. 963 (17 krotny wzrost).

Większość nowopowstałych podmiotów zatrudnia do 5 pracowników.

Najbardziej zauważalne przystosowanie do warunków gospodarki rynkowej nastąpiło w handlu i naprawach. Działalność handlową i usługową na obszarze miasta i gminy prowadzi ~ 460 jednostek (przed 1990r. 17). Jednostki prowadzące działalność z zakresu handlu stanowią 40,2% ogółu, jednostki produkcyjne 14,3%, budownictwo (7,9%), obsługę nieruchomości i firm prowadzi 9,2% firm, tyle samo transport.

Zbyt mało jednostek zajmuje się produkcją. Rozwój działalności produkcyjnej uzależniony będzie od tempa adaptacji przedsiębiorstw do warunków gospodarki rynkowej, przedsiębiorczości mieszkańców i stworzenia korzystnych warunków przez władze lokalne (promocja, przyciąganie kapitału zagranicznego).

6.2. GOSPODARKA ROLNA:

Rolnicza przestrzeń produkcyjna obejmuje 414 ha użytków rolnych w mieście i 11 172 ha w gminie. W latach 1990 – 1997 powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się w mieście o 9 ha a w gminie o 39 ha na skutek przeznaczenia gruntów pod inwestycje oraz zalesienia.

Grunty orne zajmują 230 ha (55,6%) w mieście i 6 834 ha (61,2%) w gminie. Najwięcej gruntów ornych w stosunku do ogólnej powierzchni użytków rolnych jest w Kolbuszowej Górnej i Weryni, najmniej w Przedborzu i Hucie Przedborskiej gdzie natomiast jest najwięcej łąk i pastwisk.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej miasta i gminy pod względem jakości naturalnych warunków do produkcji rolniczej obejmuje: środowisko przyrodnicze, rzeźbę terenu, warunki wodne i agroklimat. Wg JUNG wskaźnik ten dla miasta i gminy Kolbuszowa wynosi 58,7 punktów przy średniej dla województwa rzeszowskiego 72,4 co daje jej 38 miejsce w dawnym województwie rzeszowskim.

Najślabszym czynnikiem ograniczającym intensyfikację produkcji rolnej są gleby. Większość gruntów jest w klasie IV, V i VI, grunty klasy III stanowią zaledwie 3% areалу, grunty klasy I i II nie występują. Większość gleb terenu gminy zaliczono do kompleksów żytznego słabego i żytznego dobrego. Najlepsze warunki występują w Kupnie, Weryni i Kolbuszowej Górnej, najgorsze w Bukowcu, Nowej Wsi i Świerczowie.

Dla poprawienia stosunków wodnych na terenie miasta i gminy przeprowadzono prace melioracyjne. **Łącznie zmeliorowano 3712 ha użytków rolnych na terenie gminy i 105 ha w mieście.** Nie zmeliorowane pozostały grunty Widelki i Huty Przedborskiej pomimo wcześniejszych planów. **Najstarsze urządzenia drenarskie z okresu przedwojennego na terenie Weryni wymagają renowacji.**

Najnowsze tendencje idą w kierunku nie tylko osuszania gruntów ale również ich nawadniania w okresach posuchy, co umożliwiło by zorganizowanie systemu małej retencji zgodnie z opracowanym programem rządowym, przekracza to jednak możliwości gminy. **Wybudowanie proponowanego w tym programie zbiornika retencyjnego na rzece Świerczówce poprawiłoby również warunki rekreacji mieszkańców miasta i gminy** dlatego warto zabiegać o jego realizację.

Dla poprawienia warunków rozwoju produkcji rolniczej należałoby urządzić sieć zbiorczych dróg transportu rolniczego o łącznej długości ~60 km.

Struktura własności gruntów:

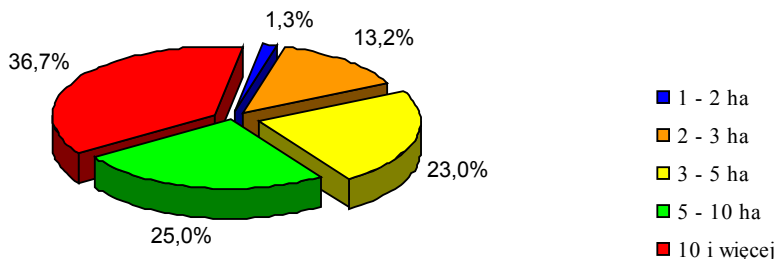
W mieście i gminie ~94% ogólnej powierzchni użytków rolnych jest we władaniu rolników indywidualnych.

Użytki rolne uspołecznione o powierzchni 151 ha w mieście i 694 ha na terenie gminy stanowią w większości własność AWRSP (ogółem 467 ha); własność komunalną stanowi 88 ha użytków rolnych w mieście (66,7% ogólnej powierzchni gruntów komunalnych w mieście) i 131 ha na terenie gminy. Grunty te w większości są dzierżawione przez rolników indywidualnych. **Jedynym działającym obecnie uspołecznionym gospodarstwem rolnym jest gospodarstwo rolne przy zespole szkół rolniczych w Weryni.**

Wg powszechnego spisu rolnego z 1996r. na terenie miasta działa 269 gospodarstw (w tym 137 poniżej 1 ha powierzchni); natomiast w gminie działa 3 203 gospodarstwa indywidualne (w tym 740 poniżej 1 ha powierzchni). **Średnia powierzchnia gospodarstwa w mieście wynosi 1,54 ha, w gminie 3,49 ha.** Największe gospodarstwa rolne są w Przedborzu (średnia powierzchnia ~6,2 ha) i w Hucie Przedborskiej (~5,6 ha). Na terenie gminy najwięcej gospodarstw (40,8%) posiada powierzchnię 2 – 5 ha, w mieście 50,9% gospodarstw ma powierzchnię poniżej 1 ha. Dużych gospodarstw o powierzchni powyżej 10 ha w mieście jest 4, w gminie 40.

Gospodarstwa rolne na terenie gminy są rozdrobnione: ~40% gospodarstw indywidualnych posiada grunty na 2 - 3 działkach, ~30% na 4 - 5 działkach, dodatkowo odległość między siedzibą gospodarstwa a najdalej położoną działką wynosi 1 - 3 km w ~50% gospodarstw. **Wiąże się to z koniecznością przebudowy agrarnej rolnictwa.**

**STRUKTURA INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH
WG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
dane Powszechnego Spisu Rolnego 1996r.**

Struktura produkcji rolnej:

Ze względu na warunki glebowo – przyrodnicze w gminie kierunek produkcji roślinnej jest określany jako okopowo – zbożowy. Zboża zajmują ~65% powierzchni gruntów ornych, okopowe 23%. Te proporcje utrzymują się od lat i są zgodne z możliwościami (przewaga gleb kompleksu żytńio – ziemniaczanego).

Obsada inwentarza żywego zmniejsza się systematycznie z 6 758 w 1984r. do 4875 w 1997r. Pogłowie krów zmniejszyło się w tym czasie o ~44%. Zwiększyło się pogłowie trzody chlewnej – duża produkcja ziemniaków jest skarmiana przez rolników. W gminie prowadzona jest produkcja mleka, żywca wołowego i wieprzowego. **Wydajność produkcji jest niska co spowodowane jest małą opłacalnością produkcji oraz trudnościami ze zbytem.**

Przetwórstwo rolno - spożywcze :

Na terenie miasta działa zakład przetwórstwa owocowo - warzywnego „Orzech”, młyn gospodarczy, masarnia i 2 piekarnie GS oraz 2 piekarnie prywatne. Na terenie gminy w Kolbuszowej Górnej działa OSM, która zajmuje się skupem i przetwórstwem mleka; w Świerczowie działają 2 piekarnie a w Kolbuszowej Dolnej i w Kupnie masarnie. **Działające zakłady przetwórstwa rolno -spożywczego nie w pełni zagospodarowują plody rolne, dla uniknięcia strat wskazane jest poszukiwanie nowych rynków zbytu.**

Obsługa i zaopatrzenie rolnictwa :

Usługi mechanizacyjne na rzecz rolnictwa świadczą istniejące bazy maszynowe w Widelce i Bukowcu. **Wyposażenie gospodarstw rolnych w ciągniki jest bardzo dobre.** Na 100 ha użytków rolnych przypada ~20 ciągników.

Sprzedaż środków produkcji rolnej oraz skup płodów rolnych prowadzi GS w Kolbuszowej. Zaopatrzenie rolnictwa w nawozy, materiały budowlane, opał, pasze zapewniają również działające prywatne podmioty gospodarcze. Usługi weterynaryjne także są świadczone przez specjalistów prowadzących działalność gospodarczą.

W Kolbuszowej działa Rejonowy Zespół Doradztwa Rolniczego ODR w Boguchwale, który organizuje m. in. zaopatrzenie rolników w kwalifikowane nasiona i sadzeniaki, pomaga zakładać plantacje nasienne, prowadzi doradztwo ekonomiczne i organizacyjne.

Zakres świadczonych usług zaspokaja obecne potrzeby rolników.

7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

Ilustrację stanowią plansze :

- Plansza nr 9. Infrastruktura techniczna – powiązania wewnętrzne: sieć wodna, kanalizacyjna, Gazowa. Skala 1 : 25 000
- Plansza nr 10. Infrastruktura techniczna – powiązania wewnętrzne : elektroenergetyka i telekomunikacja. Skala 1 : 25 000

7.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Na obszarze miasta i gminy Kolbuszowa funkcjonują dwa systemy wodociągowe - wodociąg grupowy „północny” oparty o ujęcie wód w głębszych w Cmolasie, gmina Cmolas oraz ujęcie wód w głębszych zlokalizowane w Widelce.

Liczba mieszkańców obsługiwanych przez sieć wodociągową na obszarze miasta i gminy Kolbuszowa wynosi obecnie około 21500, w tym z ujęcia w Cmolasie wynosi około 15520 mieszkańców, zaś z ujęcia w Widelce wynosi około 5980 mieszkańców. Powierzchnia gminy obsługiwana przez sieć wodociągową wynosi około 14,800 ha. Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 218,9 km, w tym 137,3 km z ujęcia w Cmolasie oraz 81,6 km z ujęcia w Widelce.

Ujęcie w Cmolasie składające się z 5 studni wierconych o łącznej wydajności 240,00 m³/h oraz stacji uzdatniania zaopatruje w wodę następujące miejscowości w gminie Kolbuszowa: miasto Kolbuszowa, Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna, Nowa Wieś, Świerczów, Zarębki i Werynia. Woda z ujęcia dostarczana jest do miasta Kolbuszowa magistralą ϕ 400 mm. Nierównomierności rozbioru regulują zbiorniki wyrównawcze o pojemności 2*2000 m³ usytuowane we wschodniej części miasta. Na obszarze miasta funkcjonuje sieć w układzie pierścieniowo-rozdzielczym o średnicach ϕ 250; ϕ 200; ϕ 150; ϕ 100 mm. **Stan techniczny sieci wodociągowej magistralnej jest dobry** (magistrala ϕ 400 mm wybudowana została w 1982r.).

Poszczególne miejscowości zaopatrywane w wodę z systemu „Cmolas” zwodociągowane są siecią rurociągów o średnicach ϕ 160; ϕ 110 mm podłączonych bezpośrednio do magistrali ϕ 400 mm Cmolas-Kolbuszowa bądź do sieci wodociągowej miejskiej. **Większość wodociągów wiejskich wybudowana została w latach 1981-1995 i stan techniczny sieci jest zadawalający.**

Drugi wodociąg grupowy oparty o ujęcie w Widelce składające się z 5 studni wierconych (aktualnie eksploatowane są 2 studnie o łącznej wydajności 56 m³/h = 858 m³/d) i stacji uzdatniania wody zasila w wodę następujące miejscowości: Widelka wieś, Energetyczna Stacja Systemowa w Widelce, Kupno, Bukowiec, Domatków, Przedbórz.

Sieć wodociągowa magistralna o średnicach od 225 do 110 mm wybudowana w latach 90 jest w dobrym stanie technicznym. Z ujęcia w Widelce będzie zaopatrywana w wodę wieś Huta Przedborska (aktualnie przystępuje do realizacji sieci magistralnej). Z ujęcia w Widelce ma możliwość poboru wody również wieś Poręby Kupieńskie.

Aktualnie na obszarze miasta i gminy Kolbuszowa funkcjonuje 1 oczyszczalnia komunalna ścieków oraz 3 oczyszczalnie zakładowe. Komunalna oczyszczalnia ścieków usytuowana w Kolbuszowej Dolnej jest zakładem mechaniczno-biologicznym o przepustowości 3600 m³/d. Oddana do użytku pod koniec 1997 roku odbiera i oczyszcza ścieki z miasta Kolbuszowa i niewielkiej części wsi Kolbuszowa Dolna. W roku 1998 ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych wynosiła 1121000 m³ tj. 3071 m³/d. Długość kolektorów sanitarnych w 1998 roku wynosiła 10,9 km.

Oczyszczalnia wymaga dociążenia ściekami, a to pociągnie rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej, w pierwszej kolejności w samym mieście, rozbudowę sieci rozdzielczej oraz sieci kolektorów wraz z siecią rozdzielczą w miejscowościach: Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna i Zarębki. **Docelowo systemem zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków winny być**

objęte wszystkie miejscowości na terenie gminy. Oczyszczalnia w Kolbuszowej Dolnej ma rezerwy rozbudowy nawet o 100%.

Oprócz komunalnej oczyszczalni na terenie miasta i gminy istnieją trzy zakładowe oczyszczalnie ścieków, a mianowicie:

- oczyszczalnia w Kolbuszowej Górnej dla OSM (przepustowość 58 m³/d),
- oczyszczalnia w Weryni dla ZSR,
- oczyszczalnia w Kupnie dla ZPC Biegonice (przepustowość 15,5 m³/d).

7.2. GOSPODARKA ODPADAMI

Odpady komunalne z miasta i gminy Kolbuszowa wywożone są na komunalne składowisko zlokalizowane przy ul. Topolowej. Powierzchnia składowiska wynosi 2,7 ha, pojemność wynosi 94 tyś. m³. W roku 1998 zakończono sanitację i częściowo rekultywację składowiska. Odcieki gromadzone są w dwóch zbiornikach, a następnie wywożone na oczyszczalnię ścieków w Kolbuszowej Dolnej.

Roczna ilość odpadów komunalnych wywożona na składowisko wynosi około 8000,0 m³/r. Odpady wożone są dwoma samochodami specjalistycznymi. Duża ilość odpadów spowodowana jest brakiem zorganizowanego systemu segregacji śmieci. **Składowisko nie ma żadnych rezerw terenu ani możliwości rozbudowy ze względu na sąsiedztwo terenów mieszkaniowych. Należy szukać nowej lokalizacji dla składowiska odpadów komunalnych.**

7.3. GAZOWNICTWO

Przez teren miasta i gminy Kolbuszowa przebiegają następujące **gazociągi wysokiego ciśnienia:**

- wysokoprężny $\phi 250$ mm relacji Dębica - Komorów,
- wysokoprężny $\phi 80$ mm stanowiący odgałęzienie gazociągu $\phi 250$ mm do stacji redukcyjno-pomiarowej I i II stopnia usytuowanej w mieście Kolbuszowa (na osiedlu „Polna”),
- wysokoprężny $\phi 50$ mm stanowiący odgałęzienie gazociągu $\phi 250$ mm do stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia usytuowanej na terenie Zakładu Ceramiki w Kupnie.

Na terenie gminy Kolbuszowa znajdują się następujące **stacje gazowe:**

- stacja redukcyjno-pomiarowa I i II stopnia usytuowana na osiedlu „Polna” w mieście Kolbuszowa,
- stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia usytuowana na terenie Zakładu Ceramiki w Kupnie,
- stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia usytuowana na terenie wsi Domatków.

Miasto Kolbuszowa zgazyfikowane jest techniką niskiego i średniego ciśnienia. Starsza część miasta zasilana jest z sieci niskiego ciśnienia, natomiast na nowych osiedlach wybudowana jest sieć średniego ciśnienia. Sieć gazowa budowana od 1969 roku jest sukcesywnie rozbudowywana w zależności od potrzeb.

Zarówno stacja red-pom. gazu jak i sieć gazowa zabezpieczają potrzeby bieżące wynikające z ogrzewania i konsumpcji, a także mają rezerwy dla docelowego rozwoju miasta.

Najstarsze sieci niskiego ciśnienia znajdują się w ul. Zielonej i Mickiewicza (osiedle „Kościuszki”) i będą w przyszłości przewidziane do modernizacji.

Ze stacji „Polna” gaz poprzez system sieci dostarczany jest również, do następujących miejscowości: Kolbuszowa Górna, Kolbuszowa Dolna, Werynia, Zarębki, Świerczów, Nowa Wieś.

Ze stacji „Kupno” gaz dostarczany jest do miejscowości: Kupno i Widełka.

Ze stacji „Domatków” zaopatrywane są w gaz miejscowości: Domatków, Bukowiec, Wola Domatkowska, Przedbórz, i Huta Przedborska.

Miejscowości te zgazyfikowane są techniką średniego ciśnienia z zastosowaniem reduktorów indywidualnych. Średnice gazociągów niskiego ciśnienia wynoszą $\phi 250$ mm, 150, 100, 80 mm, zaś średniego ciśnienia $\phi 80$ mm, 65, 50, 40 mm.

Aktualnie około 85% mieszkańców w gminie korzysta z gazu ziemnego transportowanego przez sieć krajową.

Dwie wsie w gminie tj. Kłapówka i Poręby Kupieńskie nie posiadają sieci gazowej.

W miejscowościach Widelka oraz Kolbuszowa Górna sieć ma zbyt małą przepustowość i wymaga budowy drugostronnego zasilania od strony stacji „Kupno”.

Stacja gazowa „Kupno” z uwagi na małą przepustowość przewidziana jest do modernizacji.

Pozostałe stacje gazowe na obszarze gminy zabezpieczają bieżące potrzeby oraz mają rezerwy dla docelowego rozwoju gminy.

7.4. CIEPŁOWNICTWO

Na terenie miasta i gminy Kolbuszowa znajduje się szereg lokalnych kotłowni zaopatrujących w energię ciepłą zespoły budynków mieszkalnych wielorodzinnych lub pojedyncze obiekty (budynki mieszkalne wielorodzinne, budynki użyteczności publicznej oraz zakłady przemysłowe).

Budynki jednorodzinne ogrzewane są z kotłowni indywidualnych zasilanych gazem, olejem lub węglem. Największe kotłownie komunalne na terenie miasta to:

- kotłownia przy ul. Ruczki (gazowo-olejowa),
- kotłownia przy ul. Sokołowskiej (gazowa),
- kotłownia przy ul. Piłsudskiego 12 (węglowa),
- kotłownia przy ul. Piłsudskiego 70 (gazowa),
- kotłownia przy ul. Kolejowej (gazowa),
- 3 kotłownie Spółdzielni Mieszkaniowej (gazowe).

7.5. ELEKTROENERGETYKA.

Obszar miasta i gminy Kolbuszowa jest zasilany napięciem średnim o wartości 15 kV ze stacji redukcyjnej 110 / 15 kV zlokalizowanej w Kolbuszowej Górnej tuż poza południową granicą miasta. Stacja wyposażona jest w dwa transformatory 110 / 15 kV o mocach znamionowych 10 / 10 i 16 / 16 kVA. Napięcie wysokie 110 kV doprowadzone jest do stacji z kierunku północnego linią z Nowej Dęby , a od południa linią 110 kV ze stacji w Widelce .

Magistrale średniego napięcia wyprowadzają moc ze stacji Kolbuszowa w kierunku : Cmolasu, Niwisk , Dzikowca , Sokołowa. Linie magistralne rozgałęziają się na terenie gminy i doprowadzają napięcie do stacji transformatorowych we wszystkich miejscowościach.

Stacje transformatorowe , w których następuje obniżenie wartości napięcia z 15 na 0,4 kV są źródłem zasilania konsumpcyjnej i oświetleniowej sieci obsługującej bezpośrednio odbiorców w mieście i na wsi.

W mieście stacje transformatorowe są przeważnie wewnętrzne , prefabrykowane lub wbudowane, na terenach wiejskich są w przeważającej liczbie napowietrzne, słupowe.

W gminie Kolbuszowa zlokalizowany jest główny węzeł energetyczny województwa . Jest to stacja systemowa Widelka , gdzie napięcie 750 i 400 kV jest transformowane do wartości 110 kV , które jest napięciem zasilającym wszystkie stacje redukcyjne tak zwane Główne Punkty Zasilania / GPZ/

Stacja w Widelce powiązana jest z krajowym systemem zasilania liniami 400 kV z Połańca i Krosna , oraz 750 kV z Ukrainą Zachodnią (obecnie linia czasowo nieczynna).

Linie 110 kV ze stacji Widelka wyprowadzają moc do GPZ –tów w Sokołowie , Głuchowie , Kolbuszowej , Rzeszowie.

Tranzytowo przez teren gminy przebiega trasa linii 220 kV Chmielów – Boguchwała.

Główny Punkt Zasilający miasto i gminę Kolbuszowa , po ustawieniu drugiego transformatora w 1996 roku , pokrywa zapotrzebowanie na energię elektryczną obsługiwanego obszaru , a nawet wykazuje nieznaczne rezerwy mocy w stanie awaryjnym , to znaczy przy wyłączeniu jednego transformatora.

Rozbudowy wymaga jednak rozdzielnia średniego napięcia o dodatkowe pola liniowe, co wiąże się z powiększeniem terenu stacji.

Sieci średniego i niskiego napięcia są w zróżnicowanym stanie ilościowym i jakościowym. Obok obszarów o wystarczającym wyposażeniu w infrastrukturę energetyczną, są tereny na których jest konieczna rozbudowa i modernizacja sieci. Są to tereny we wsiach Domatków, Nowa Wieś, Kolbuszowa Dolna, Przedbórz.

7.6. TELEKOMUNIKACJA

Gmina obsługiwana jest przez dwóch operatorów łączności przewodowej, to jest Telekomunikację Polską S.A. i Polską Telefonikę Wiejską S.A.

Kolbuszowa miasto jest siedzibą okręgu telekomunikacyjnego obu operatorów i obejmuje zasięgiem obsługi gminy: Kolbuszowa, Stary Dzikowiec, Raniżów, Cmolas, Niwiska.

Centrale telefoniczne Telekomunikacja Polska S.A. posiada oprócz Kolbuszowej, również w Przedborzu i Widelce.

Główna magistrala międzymiastowa /będąca w gestii TP S.A. / relacji Rzeszów – Kolbuszowa – Mielec – Tarnobrzeg, wykonana jest kablem światłowodowym, biegnącym wzdłuż drogi krajowej Nr. 9. Powiązania międzycentralowe wykonane są również kablami; tradycyjnymi, miedzianymi i światłowodowymi.

Polska Telefonika Wiejska posiada swoje urządzenia centralowe w Kolbuszowej. Sieć abonencka na terenie miasta jest kablowa w kanalizacji teletechnicznej, lub doziemna. Na terenach wiejskich sieć ta jest napowietrzna i częściowo radiowa.

Wyposażenie w środki łączności w gminie jest zróżnicowane.

Dzięki znacznej aktywności operatora niezależnego w terenach wiejskich, średni wskaźnik gęstości abonentów, czyli liczba abonentów na 100 mieszkańców w ostatnim 5 – leciu znacznie wzrósł i wynosi 15,32 ab /100 m przy średniej byłego województwa rzeszowskiego 8,42 ab /100 m (dane na 1997 rok).

Na ogólną liczbę abonentów w terenach wiejskich wynoszącą 2284, operator niezależny obsługuje 1015 abonentów, co stanowi 44 %.

W mieście stosunek ten jest diametralnie różny, na 1932 abonentów PTW posiada jedynie 132 abonentów, czyli 0,068 %.

Stan ten wynika z faktu, że w terenach nieopłacalnych dla TP S.A., to znaczy na wsiach i w rozproszonej zabudowie operator niezależny dzięki radiowej technologii przesyłu sygnału jest bardziej inwazyjny i konkurencyjny od dotychczasowego monopolisty.

Mimo ogólnie dobrego stanu w środki łączności w gminie istnieją znaczne dysproporcje w standardzie obsługi i dostępności do usług teletechnicznych w poszczególnych miejscowościach. Rozpiętości tych dysproporcji jest znaczna i wynosi od 2,34 ab / 100 m w Nowej Wsi do 22,23 ab/100 m w Kolbuszowej Dolnej

W przyszłości należy liczyć się z koniecznością rozszerzenia wachlarza oferowanych usług i doinwestowania obszarów o niewystarczających parametrach obsługi.

8. KOMUNIKACJA.

Ilustrację stanowią plansze :

Plansza nr 11. Układ komunikacji – powiązania zewnętrzne.	Skala 1 : 50 000
Plansza nr 12. Układ komunikacyjny na obszarze gminy.	Skala 1 : 25 000
Plansza nr 13. Układ komunikacji na obszarze miasta.	Skala 1 : 10 000

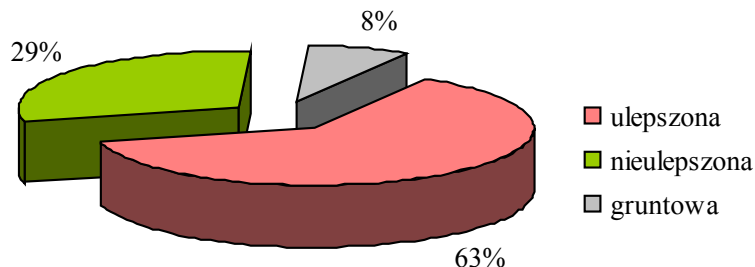
Miasto Kolbuszowa położone jest na historycznie ukształtowanym szlaku komunikacyjnym na kierunku północ – południe. Miasto jest ważnym węzłem drogowym mającym duże znaczenie w układzie komunikacyjnym województwa podkarpackiego.

Przez miasto i gminę przebiega linia kolejowa lokalna relacji Rzeszów – Kolbuszowa – (Ocice)Tarnobrzeg. Linia ta jest jednotorowa, nie zelektryfikowana a jej stan techniczny określany jest jako dostateczny. W 1997 r. kolejowe przewozy pasażerskie spadły o 12%, w 1998r o dalsze 10%.

Układ drogowy na obszarze gminy tworzą:

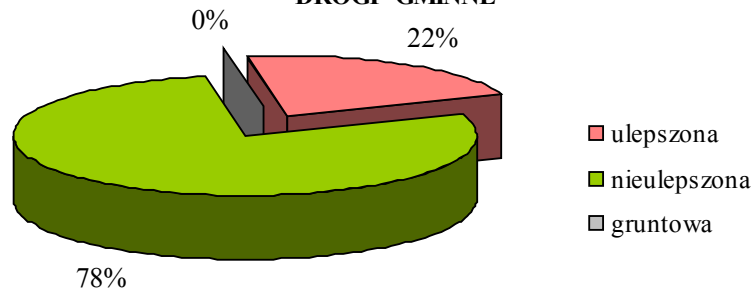
- droga krajowa nr 9 relacji Radom– Rzeszów– Barwinek o długości w granicach gminy 17,055km,
- drogi wojewódzkie relacji Sędziszów- Kolbuszowa i relacji Mielec- Kolbuszowa- Leżajsk o długości w granicach gminy – 21,388 km,
- drogi powiatowe o długości – 69,856 km, w tym:
 - o nawierzchni twardej ulepszonej : 44,022 km,
 - o nawierzchni twardej nie ulepszonej: 20,572 km
 - o nawierzchni gruntowej : 5,262 km

DROGI POWIATOWE

- drogi gminne o długości - 31,400 km, w tym:
 - o nawierzchni twardej ulepszonej : 6,800 km
 - o nawierzchni twardej nie ulepszonej : 24,600 km

DROGI GMINNE

Gmina Kolbuszowa posiada stosunkowo dobrze rozwinięty układ komunikacji drogowej.

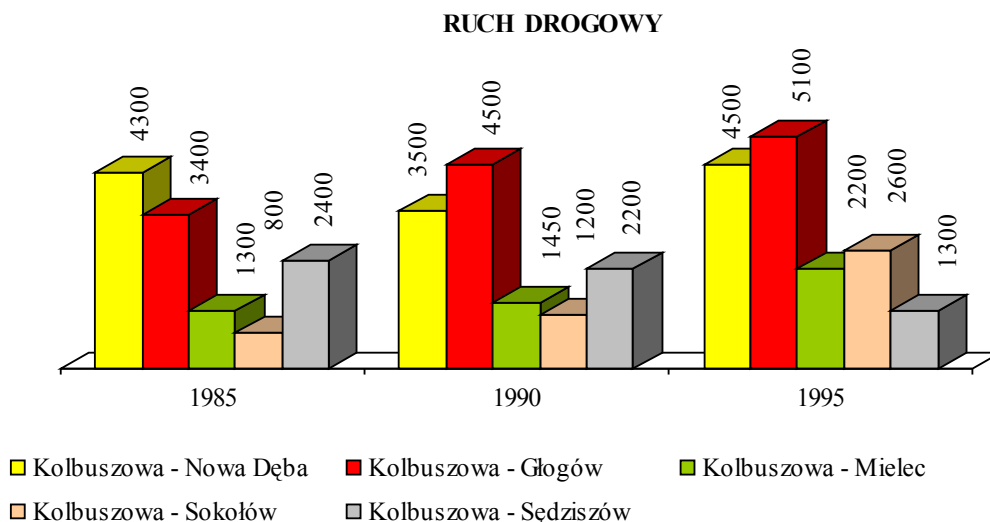
Gęstość dróg w gminie jest zadowalająca, wystarczająca dla zapewnienia prawidłowej obsługi komunikacyjnej gminy i wynosi:

- dla dróg powiatowych – 23,9 km / 100 km²
- dla dróg gminnych – 19,3 km / 100 km²

Stan techniczny nawierzchni na drogach powiatowych i gminnych jest zróżnicowany, wprawdzie na większości dróg nawierzchnia jest twarda ulepszona jednak często w złym stanie technicznym zapewniającym co najmniej minimalny poziom przepustowości. Zbyt duża liczba dróg powiatowych często nie odpowiadających funkcji oraz nie posiadających odpowiednich parametrów technicznych powinna zostać zweryfikowana.

Drogi powiatowe nie spełniające odpowiednich wymogów powinny zostać przeklasyfikowane na drogi gminne.

Drogi w rejonie Kolbuszowej prowadzą przede wszystkim ruch gospodarczy, okresowo turystyczny.

Przez teren miasta przebiega droga krajowa nr 9 o znaczeniu międzynarodowym /E371/ relacji Radom – Rzeszów - Barwinek, która w jego granicach powinna pełnić funkcję ulicy głównej ruchu przyspieszonego. W stanie istniejącym ciąg ulic będący ciągiem drogi krajowej jest intensywnie obudowany, jego parametry nie odpowiadają wymogom niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania ciągu komunikacyjnego zwłaszcza o znaczeniu międzynarodowym oraz odcina on wschodnią część miasta od śródmieścia. Wzrastające systematycznie natężenie ruchu na drodze krajowej oraz duża ilość przejazdów przez nią na terenie miasta obniżają poziom bezpieczeństwa ruchu zarówno na drodze jak i w jej otoczeniu.

W związku z tym należy dążyć do przelożenia drogi krajowej poza obszar intensywnego zainwestowania wykorzystując istniejącą rezerwę terenową na terenie gminy Kolbuszowa przeznaczoną pod nowy przebieg drogi krajowej, brak rezerwy terenowej pod konieczną lokalizację węzła drogowego w miejscu skrzyżowania drogi krajowej z projektowaną drogą ekspresową S 74 wzdłuż południowo – wschodniej granicy gminy.

Ponadto miasto Kolbuszowa jest węzłem dróg wojewódzkich relacji:

- Mielec, - Kolbuszowa – Leżajsk,
- Sędziszów Młp. – Kolbuszowa, które w granicach miasta pełnią funkcję ulic zbiorczych.

Przejazd przez miasto w kierunku drogi krajowej relacji Rzeszów - Radom od strony Mielca bądź Sędziszowa jest nieczytelny, skomplikowany i przebiega przez centrum miasta powodując duże trudnienia w ruchu zwłaszcza na jedynym w mieście moście na rzece Nil.

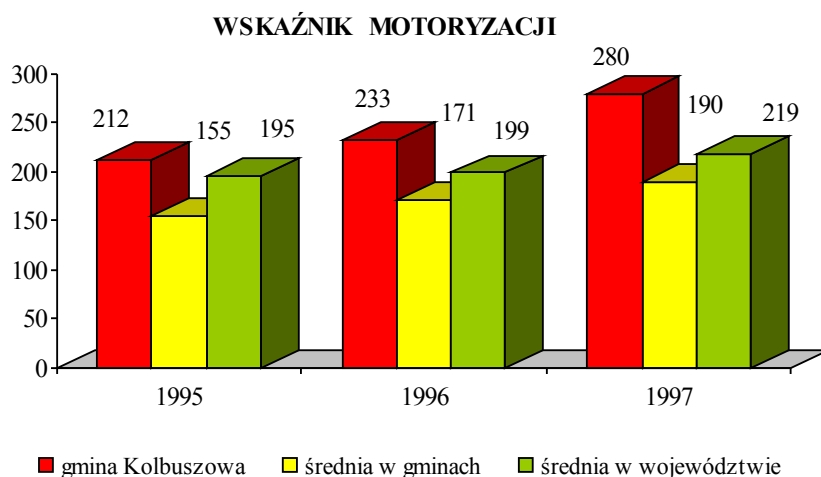
Dążyć należy do rozbudowy podstawowego układu ulic zbiorczych poprzez wybudowanie odcinków ulic łączących drogę krajową z drogami wojewódzkimi wykorzystując istniejące rezerwy terenowe.

Układ komunikacyjny miasta tworzy historycznie ukształtowana siatka ulic zbiorczych i lokalnych, intensywnie obudowanych, często o nieodpowiednich parametrach technicznych.

Stan techniczny nawierzchni podstawowych ulic w mieście można uznać za zadowalający jednak znaczna ilość ulic wymaga odnowy lub modernizacji (ulice o nawierzchni nie ulepszonej lub gruntowej).

Wskaźnik motoryzacji dla miasta i gminy Kolbuszowa w ostatnich latach wzrastał systematycznie. Generalny wzrost ilości samochodów na 1000 mieszkańców następuje sukcesywnie we wszystkich gminach województwa, jednak dynamika wzrostu jest różna i zależy od zamożności mieszkańców gminy. **W 1997 roku w gminie Kolbuszowa wskaźnik ten wyniósł 280 s.o./1000 mieszkańców i był zdecydowanie wyższy od średniego wskaźnika w gminach byłego województwa rzeszowskiego wynoszącego 190 s.o./1000mieszkańców.**

Pod względem liczby zarejestrowanych samochodów osobowych (6860 w 1997 r.) Kolbuszowa należy do grona najbardziej zmotoryzowanych gmin byłego województwa rzeszowskiego.

Za szybkim wzrostem motoryzacji nie nadąża również infrastruktura parkingowa.

Szczególnie w śródmieściu odczuwa się brak odpowiedniej ilości zorganizowanych, ogólnodostępnych parkingów. Dokładne określenie liczby miejsc parkingowych dla obszaru miasta może być dokonane tylko w ramach planowania miejscowego. Dla celów niniejszego studium dokonano jedynie generalnego szacunku potrzeb parkingowych w celu określenia zadań inwestycyjnych. Do 2010 roku przy założonej hipotezie motoryzacyjnej 330 samochodów na 1000 mieszkańców i przy założeniu, że na jedno mieszkanie przypada jedno miejsce postojowe potrzeba będzie około 2800 miejsc postojowych w osiedlach mieszkaniowych z tego 60% na parkingach i 40% w garażach. W obliczeniach pominięto mieszkańców budownictwa jednorodzinnego zakładając, że posiadają w domach własne garaże.

Obszar centrum powinien mieć ograniczony dostęp dla ciągłego ruchu samochodowego w związku z tym należy na obwodzie śródmieścia lokalizować parkingi strategiczne.

Kształtując sieć uliczną starano się tak dobrać jej podstawowe elementy aby uniknąć w miarę możliwości kolizji między głównymi kierunkami ruchu samochodowego a ruchem pieszym.

Śródmieście miasta powinno być tzw. strefą „uspokojenia ruchu samochodowego”, w której powinien zdecydowanie dominować ruch pieszy z dopuszczeniem zaopatrzenia usług w określonym czasie.

9. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO.

Ilustrację stanowi :

Plansza nr 14.: Synteza zbiorcza uwarunkowań.

Skala 1 : 10 000

9.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE:

Utworzenie powiatu Kolbuszowskiego z siedzibą w Kolbuszowej:

W wyniku reformy administracji publicznej 1 stycznia 1999r. Powstał powiat Kolbuszowski, w skład którego weszło 6 gmin: miasto i gmina Kolbuszowa oraz gminy wiejskie: Cmolas, Majdan Królewski, Niwiska, Raniżów, Stary Dzikowiec. Powiat jako nowy szczebel samorządu terytorialnego nie będzie nadzorował gmin lecz będzie pełnił rolę uzupełniającą w zakresie tych zadań publicznych, które przekraczają możliwości i kompetencje gmin. Podniesie to prestiż i znaczenie miasta, stanowi szansę na trwałe zaistnienie na mapie administracyjnej Województwa Podkarpackiego.

Położenie miasta i gminy w układzie funkcjonalnym województwa:

- w układzie funkcjonalnym województwa miasto i gmina leży pomiędzy pasmami podwyższonej aktywności i rozwoju społeczno - gospodarczego określonymi w koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju,
- miasto i gmina znajduje się w zasięgu oddziaływania ośrodka miejsko - przemysłowo - usługowego w Rzeszowie przekształcającego się w metropolię o funkcjach ponad regionalnych oraz ośrodka miejskiego w Mielcu o przyspieszonym procesie restrukturyzacji z powstałą tam Specjalną Strefę Ekonomiczną,
- w opracowanym studium zagospodarowania przestrzennego województwa rzeszowskiego miasto stanowi stabilny ośrodek rozwoju gospodarczego, obsługi rolnictwa oraz usług ponad lokalnych.
- duże potrzeby rolnictwa, także z terenu gmin sąsiednich, w zakresie usług i przetwórstwa stwarzają możliwości rozwoju w mieście ponad lokalnego ośrodka obsługi rolnictwa, stworzenie bazy ekonomicznej i usługowej działającej na rzecz rolnictwa.

Korzystne położenie przestrzenne miasta i gminy:

- na głównym kierunku komunikacyjnym północ - południe; przez teren gminy przebiega droga krajowa Radom - Rzeszów - Barwinek. Oraz linia kolejowa Rzeszów - Tarnobrzeg.
- na głównych ciągach energetycznych systemu krajowego zapewniających zaopatrzenie w energię elektryczną (stacja systemowa w Widelce) i gaz (gazociąg wysokoprężny Ø 250 Komorów - Tarnobrzeg,
- w sąsiedztwie głównego zbiornika wód podziemnych Dolina Kopalna Kolbuszowa z ujęciem wody w Cmolasie zapewniającym zaopatrzenie miasta i gminy w wodę dobrej jakości,
- w otoczeniu terenów o dobrych warunkach dla rekreacji i wypoczynku (obszary chronionego krajobrazu, projektowany rezerwat „Zabłocie”, zbiornik wodny Maziarnia w Wilczej Woli),
- w sąsiedztwie ośrodków o dużej koncentracji zasobów kulturowych (Głogów , Leżajsk) oraz w pobliżu szeregu godnych uwagi obiektów zabytkowych (zespoły dworsko - parkowe w Wilczej Woli, Dzikowcu, Niwiskach, Przeclawiu, Rzemieniu, Wojsławiu; zespoły kościelne w Porębach Dymarskich, Cmolasie, Ostrowach Tuszowskich).

Uwarunkowania zewnętrzne ograniczające możliwości rozwoju miasta i gminy:

- ograniczone kompetencje oraz środki w dyspozycji samorządu lokalnego,

- konkurencyjna atrakcyjność głównych ośrodków rozwoju gospodarczego w Rzeszowie i Mielcu,
- opóźnienia w realizacji autostrady A4 oraz drogi szybkiego ruchu Pn.-Pd. Rzeszów -Tarnobrzeg wraz z węzłem komunikacyjnym położonym na terenie gminy, związana z tym wzrastająca uciążliwość drogi krajowej nr9,
- brak decyzji rozstrzygających o modernizacji istniejącej linii kolejowej Rzeszów -Tarnobrzeg,
- brak retencji zorganizowanej, występujące okresowe niedobory wodne dla potrzeb rolnictwa oraz zmniejszanie zasobów wodnych,
- ograniczenia w użytkowaniu terenów położonych w sąsiedztwie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych oraz głównych ciągów infrastruktury technicznej.

9.2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE:

W zakresie środowiska przyrodniczego:

- bogate zasoby środowiska przyrodniczego obejmujące kompleksy leśne i łąkowe, różnorodną florę i faunę, istniejące i projektowane pomniki przyrody, użytki ekologiczne, projektowany rezerwat „Zabłocie” sprzyjają wykorzystaniu ich dla potrzeb rekreacji i wypoczynku,
- zasoby ilów krakowieckich eksploatowane w Kupnie, udokumentowane w Kolbuszowej Dolnej umożliwiają rozwój produkcji ceramiki budowlanej, tereny zdegradowane, poeksploatacyjne wymagają rekultywacji,
- zasoby wód podziemnych w rejonie Widelki pozwalają na zaopatrzenie południowej części gminy w wodę jednakże powodują ograniczenia związane z ochroną tych zasobów; zagrożenie dla zasobów wód podziemnych mogą stanowić istniejące w pobliżu obiekty „Petrochemii - Płock”,
- przebiegający przez gminę dział wód zlewni rzek Wisłoki, Wisłoka i Łęgu oraz znajdujący się tutaj obszar źródłowy rzeki Tuszymki powodują konieczność ochrony czystości wód powierzchniowych,
- główne źródło zanieczyszczeń atmosfery stanowią: zakład meblowy i „Prefabet”,
- zagrożenie powodziowe występuje na terenie Kolbuszowej Dolnej.

W zakresie środowiska kulturowego:

- zachowane historyczne układy przestrzenne oraz zachowane zespoły i obiekty zabytkowe (zespół pałacowo - parkowy i folwarczny w Weryni, oficyna pałacowa, budynek banku spółdzielczego i obiekty zgromadzone w parku etnograficznym w Kolbuszowej), określają tożsamość kulturową miasta i gminy,
- cenny krajobraz naturalno -kulturowy i naturalny objęty ochroną w obszarach chronionego krajobrazu, ochrony wymaga krajobraz wokół skansenu,
- w wyniku działalności inwestycyjnej, nie kontrolowanego rozpraszania zabudowy oraz nowych podziałów własnościowych następuje degradacja układów zabytkowych i krajobrazu kulturowego co powoduje zacieranie różnic kulturowych,
- obiekty zabytkowe na terenie gminy w większości są w złym stanie technicznym, nie użytkowane ulegają likwidacji ich remont wymaga znacznych nakładów finansowych.

W zakresie stosunków społeczno - demograficznych:

- systematycznie zwiększa się liczba mieszkańców miasta i gminy, utrzymuje się dodatnie saldo migracji, osłabia się tempo przemieszczania się ludności ze wsi do miasta,
- w okresie najbliższych kilkunastu lat przewiduje się wzrost liczby mieszkańców miasta i gminy o około 1600 osób,

- korzystna struktura demograficzna ludności zwłaszcza w mieście (67,1 osób w wieku nieprodukcyjnym/100 osób w wieku produkcyjnym), przewiduje się wzrost ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym oraz zmniejszanie się liczby dzieci w wieku szkolnym,
- dobry poziom wykształcenia ludności (10,8% ludności posiada wykształcenie wyższe),
- utrzymujące się bezrobocie na terenie miasta i gminy wyższe od średniego w województwie może jeszcze wzrosnąć - zwiększa się liczba osób wchodzących w wiek produkcyjny,
- gmina posiada stosunkowo małe dochody własne lecz struktura wydatków z budżetu gminy jest korzystna - 37,1% stanowiły inwestycje.

W zakresie infrastruktury społecznej i usług komercyjnych:

- wystarczająca baza szkolnictwa, ochrony zdrowia i kultury wymaga sporych nakładów finansowych na modernizację, remonty i lepsze wyposażenie,
- organizowane imprezy kulturalne o zasięgu ponad lokalnym nie mają odpowiedniego zaplecza technicznego (estrada, nagłośnienie),
- niedostateczna baza opieki społecznej - brak domu opieki społecznej będzie stanowił problem w sytuacji przewidywanego wzrostu ludności w wieku poprodukcyjnym,
- niedostateczna baza sportowa (brak basenu krytego, kąpieliska otwartego i sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych na terenie gminy),
- zbyt mało terenów zieleni publicznej w obszarach zabudowy mieszkaniowej miasta,
- śródmieście nie jest dostosowane do pełnienia funkcji centralnego ośrodka usługowego, wymaga wprowadzenia zmian w układzie komunikacyjnym; korzystne będzie powstanie nowego centrum usługowego w zachodniej części miasta,
- rozwój usług komercyjnych w każdej miejscowości gminy poprawił stan obsługi ludności, poza zasięgiem ośrodków usług podstawowych znajduje się część terenów wiejskich o rozproszonej zabudowie,
- brak bazy turystycznej na terenie gminy uniemożliwia rozwój turystyki objazdowo - pobytowej, nie wykorzystane są walory gminy dla rozwoju agroturystyki,

W zakresie mieszkalnictwa:

- zasoby mieszkaniowe o zróżnicowanym standardzie (najlepszy stan i wyposażenie mieszkań w mieście, w Kolbuszowej Górnej i Kolbuszowej Dolnej, najgorszy we wsiach: Kłapówka, Poręby Kupieńskie, Huta Przedborska),
- około 30% zasobów mieszkaniowych w wieku ponad 40 lat wymaga remontów,
- spore rezerwy terenów przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową wymagają nakładów na rozbudowę infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego,
- niekorzystnymi czynnikami są: postępujący proces rozpraszania zabudowy, osłabienie tempa budowy mieszkań w latach 90-ych oraz zbyt mała ilość mieszkań komunalnych dla najniżej zarabiających.

W zakresie stosunków gospodarczych:

- szybko rosnący udział sektora prywatnego w gospodarce oraz 17-krotny wzrost podmiotów gospodarczych świadczy o stabilizowaniu się gospodarki rynkowej,
- większość podmiotów gospodarczych niewielkich (zatrudniających do 5 osób), zbyt mało jednostek zajmuje się produkcją,
- korzystna lokalizacja terenów przewidzianych pod rozwój przemysłu wymaga jednak rozbudowy układu komunikacji drogowej oraz wykupu gruntów stanowiących własność prywatną aby przygotować oferty lokalizacyjne dla potencjalnych inwestorów,
- ze względu na nie najlepsze warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej (najsłabszym czynnikiem są gleby) wskazane jest przeprowadzenie zalesień na gruntach najgorszych

klas oraz zmeliorowanie gruntów Widelki i Huty Przedborskiej dla poprawy stosunków wodnych,

- dobra baza produkcyjna rolnictwa nie jest w pełni wykorzystana,
- zbyt mała baza składowa i przetwórstwa rolno - spożywczego powoduje straty produktów rolnych nie w pełni zagospodarowanych,
- konieczne jest poszukiwanie nowych rynków zbytu płodów rolnych dla poprawienia opłacalności produkcji,
- silne rozdrobnienie gospodarstw powoduje konieczność przebudowy agrarnej rolnictwa,
- przeludnienie wsi, ukryte bezrobocie (37 osób zatrudnionych/ 100 ha użytków rolnych) daje podstawę do starań o tworzenie wsi wielofunkcyjnych - powstawanie nowych miejsc pracy na wsi nie koniecznie związanych z rolnictwem,
- brak strategii rozwoju społeczno - gospodarczego miasta i gminy.

W zakresie infrastruktury technicznej:

- funkcjonujące dwa systemy wodociągowe oparte o ujęcia wód w głębszych dostarczają wodę dobrej jakości, dysponują rezerwami wystarczającymi na zaopatrzenie całej gminy,
- dobry stan techniczny istniejącej sieci wodociągowej,
- brak wodociągów grupowych w Hucie Przedborskiej, Porębach Kupieńskich i Kłapówce,
- nowa mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków ma możliwość obsługi wszystkich miejscowości gminy,
- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji dostarcza zbyt mało ścieków do oczyszczalni powoduje konieczność rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej,
- komunalne składowisko śmieci po przeprowadzonej modernizacji i częściowej rekultywacji stało się mniej uciążliwe nie ma jednak możliwości rozbudowy,
- w mieście istnieje teren przewidziany pod lokalizację nowego składowiska odpadów, uruchomienie go wiąże się z koniecznością dużych nakładów finansowych,
- działa zorganizowany system usuwania śmieci z miasta i gminy, brak jest jednak zorganizowanego systemu segregacji śmieci dla ponownego wykorzystania surowców wtórnych, co skutkuje zbyt dużą ilością odpadów komunalnych,
- istniejąca sieć gazowa i stacje redukcyjno - pomiarowe zabezpieczają potrzeby bieżące również dla celów grzewczych dysponują rezerwami dla przyszłych odbiorców,
- najstarsza sieć niskiego ciśnienia w mieście wymaga modernizacji, konieczna jest budowa drugostronnego zasilania w Widelce i Kupnie oraz modernizacja stacji „Kupno”,
- brak sieci gazowej w Porębach Kupieńskich i Kłapówce,
- funkcjonują dwa różne systemy łączności oraz konkurencyjni operatorzy dysponujący nowoczesnymi magistralami światłowodowymi oraz centralami o dużych możliwościach rozbudowy,
- wyposażenie w środki łączności na terenie gminy jest zróżnicowane, doinwestowania wymagają obszary o niewystarczających parametrach obsługi (Nowa Wieś),
- GPZ zasilający miasto i gminę pokrywa zapotrzebowanie na energię elektryczną, dysponuje niewielką rezerwą mocy; rozbudowy wymaga rozdzielnia średniego napięcia co wiąże się z koniecznością powiększenia terenu stacji,
- konieczna jest rozbudowa i modernizacja sieci we wsiach: Domatków, Nowa Wieś, Przedbórz i Kolbuszowa Dolna,

W zakresie komunikacji:

- miasto Kolbuszowa jest ważnym węzłem drogowym w układzie komunikacyjnym województwa podkarpackiego,
- droga krajowa nr9 relacji Radom - Rzeszów - Barwinek nie posiada odpowiednich parametrów, zwłaszcza na terenie miasta, odcina jego wschodnią część od centrum, stwarza dużą uciążliwość dla terenów przyległych; należy dążyć do jej przełożenia poza obszar intensywnego zainwestowania,

- powiązania dróg wojewódzkich z drogą krajową przez jedyny most w mieście są nieczytelne i niebezpieczne, wymagają przebudowy,
- istnieją rezerwy terenowe na obszarze gminy pod przełożenie drogi krajowej oraz w mieście pod rozbudowę układu ulic zbiorczych w tym budowę dwóch nowych mostów na rzece Nil,
- zbyt mała ilość parkingów ogólnodostępnych zwłaszcza w centrum miasta utrudnia funkcjonowanie ośrodka usługowego.

III KIERUNKI I POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY

Kierunki i polityka zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy zostały przedstawione na rysunkach studium:

- RYS. NR 1.:** „Kierunki zagospodarowania przestrzennego - struktura funkcjonalno - przestrzenna” przedstawia optymalną wizję przestrzennego zagospodarowania miasta i gminy przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań
- RYS. NR 2.:** „Polityka zagospodarowania przestrzennego - strefy działań” pokazuje strefy, w których będą prowadzone działania wynikające z przepisów szczególnych, przyjętych celów rozwoju, wizji przestrzennego zagospodarowania oraz przyjętych do realizacji inwestycji.
- RYS. NR 3.:** „Infrastruktura techniczna” ustala rozstrzygnięcia przestrzenne w zakresie gospodarki ściekowej oraz zaopatrzenia w media.
- RYS. NR 4.:** „Układ komunikacyjny” ustala rozstrzygnięcia przestrzenne dotyczące poprawy funkcjonowania i modernizacji układu komunikacji

1. CELE ROZWOJU MIASTA I GMINY.

1.1. ROZWÓJ MIASTA I GMINY KOLBUSZOWA W KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Miasto Kolbuszowa, jako ośrodek koncentracji usług i infrastruktury gospodarczej o znaczeniu ponad lokalnym i stabilnym procesie rozwoju, pozostanie jednym z miejskich ośrodków równoważenia rozwoju poza pasmami aktywności społeczno - gospodarczej o znaczeniu regionalnym.

Obszar gminy wymaga przekształceń struktury rolnictwa. Większość obszaru gminy wymaga wzmocnienia gospodarki towarowej. Południowo - wschodnia część gminy znajduje się w obszarze rozdrobnionego rolnictwa związanego z pasmami aktywności gospodarczej, jednocześnie na tym terenie znajdują się ekologiczne obszary węzłowe, z możliwością koncentracji funkcji rekreacyjno - turystycznych.

1.2. WIZJA ROZWOJU MIASTA I GMINY ZAWARTA W PRZYJĘTEJ STRATEGII.

Kolbuszowa pozostanie gminą wiejsko - miejską, będzie to gmina :

- o ustabilizowanej sytuacji ekonomicznej,
- o zintegrowanej i zasobnej społeczności
- wyposażona w zmodernizowane i rozbudowane urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- zapewniająca znacznie wyższy w stosunku do obecnego standard życia mieszkańców,
- skutecznie chroniąca i promująca swoje środowisko naturalne,
- posiadająca zaplecze rekreacyjno - turystyczne,

Na obszarze gminy :

- dynamicznie będzie się rozwijała mała przedsiębiorczość,
- gospodarstwa rolne zostaną zrestrukturyzowane , zapewnią właścicielom godziwe dochody i standard życia,

Gmina postrzegana będzie jako bezpieczny i dobrze zarządzony ośrodek przyjazny dla inwestorów.

1.3. CELE I KIERUNKI ROZWOJU MIASTA I GMINY PRZYJĘTE PRZEZ SAMORZĄD.

Cele rozwoju miasta i gminy uwzględniają ogólnie określone zasady i cele rozwoju województwa po dostosowaniu ich do własnych możliwości i ograniczeń.

1. Zapewnienie trwałych tendencji rozwojowych gospodarki miasta i gminy przez wspomaganie jej adaptacji do reguł gospodarki rynkowej oraz restrukturyzację rolnictwa.

W związku z tym konieczne będzie:

- realizacja strategii rozwoju gospodarczego miasta i gminy,
- tworzenie warunków dla inwestowania w mieście i gminie oraz rozwój infrastruktury ekonomicznej wspierającej rozwój przedsiębiorczości,
- uzyskanie przez miasto terenów dogodnych dla lokalizacji przemysłu jako oferty dla potencjalnych inwestorów,
- prowadzenie aktywniejszych działań promocyjnych miasta i gminy,
- stworzenie warunków dla rozwoju wsi wielofunkcyjnych,
- poprawa struktury agrarnej gospodarstw,
- uregulowanie stosunków wodnych przez dążenie do zorganizowania małej retencji,
- rozbudowa bazy przetwórstwa rolno - spożywczego oraz doradztwa rolniczego.

2. Systematyczna poprawa warunków i poziomu życia ludności, łagodzenie negatywnych skutków transformacji systemowej przez:

- przeciwdziałanie bezrobociu w tym : tworzenie nowych miejsc pracy również na wsiach, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- zapobieganie dalszej polaryzacji warunków życia mieszkańców miasta oraz wsi położonych peryferyjnie,
- rozwój infrastruktury społecznej w tym: rozbudowa bazy administracji, opieki społecznej, sportowej i turystycznej, modernizacja i lepsze wyposażenie istniejących obiektów oświatowych, kultury i opieki zdrowotnej,
- przełamanie impasu w budownictwie mieszkaniowym przez: przygotowanie i uzbrojenie nowych terenów budownictwa mieszkaniowego, zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych dla najniższej zarabiających, ograniczenie nieekonomicznego rozpraszania zabudowy, uzupełnienie braków w zagospodarowaniu istniejących osiedli mieszkaniowych,

3. Ochrona środowiska naturalnego i harmonizowanie rozwoju przestrzennego z walorami tego środowiska, w tym:

- zapewnienie ochrony G.Z.W.P. „Dolina Kopalna Kolbuszowa” oraz zasobów wód podziemnych w rejonie Widełka - Dworzysko,
- objęcie ochroną projektowanego rezerwatu przyrody „Zabłocie” oraz projektowanych pomników przyrody,
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
- zabezpieczenie terenów wsi Kolbuszowa Dolna przed powodzią,
- zapewnienie skutecznej ochrony przed oddziaływaniem obiektów mogących pogorszyć stan środowiska i szkodliwych dla środowiska,
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
- ochrona gleb najwyższych klas przed zainwestowaniem,
- uwzględnianie przy zagospodarowaniu uwarunkowań fizjograficznych - wyłączenie z zabudowy terenów o dużych spadkach, podmokłych i niekorzystnych klimatycznie,
- zachowanie korytarzy ekologicznych wzdłuż rzek, powiększenie terenów zieleni miejskiej.

4. Utrzymanie ciągłości kulturowej poprzez zachowanie duchowego i materialnego dziedzictwa kulturowego przez:

- zachowanie w historycznym kształcie najcenniejszych obiektów i terenów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta i gminy, wspieranie ich remontów i rewitalizacji,

- objęcie prawną ochroną stref wartościowego krajobrazu kulturowego miasta,
 - wyznaczenie stref ekspozycyjnych zabytkowych zespołów i określenie zasad w nich obowiązujących,
 - zapobieganie degradacji środowiska kulturowego wsi oraz niekorzystnemu przekształcaniu krajobrazu w wyniku rozpraszania zabudowy.
- 5. Utrzymanie i zwiększenie sprawności funkcjonowania oraz odpowiednia rozbudowa infrastruktury technicznej oraz komunikacji, a mianowicie:**
- rozbudowa sieci wodociągowej, budowa sieci kanalizacyjnej
 - modernizacja istniejącej sieci gazowej i elektrycznej,
 - zorganizowanie systemu segregacji śmieci,
 - modernizacja istniejącej sieci gazowej i elektro - energetycznej.
- 6. Poprawienie funkcjonowania układu komunikacyjnego w mieście i gminie,**
w związku z tym :
- utrzymanie rezerw terenowych na obszarze miasta i gminy pod rozbudowę układu drogowego i ulicznego,
 - wprowadzenie strefy uspokojenia ruchu w rejonie śródmieścia poprzez lokalizację parkingów strategicznych, utrzymanie ciągów pieszych i budowę ścieżek rowerowych,
 - ograniczenie ilości bezpośrednich włączeń do drogi krajowej nr 9 poprzez budowę dróg zbiorczych, zwłaszcza w terenach zainwestowanych,
 - prowadzenie systematycznej modernizacji sieci drogowej - korekty parametrów technicznych, uzupełnienie nawierzchni twardych ulepszonych, odnowę istniejących nawierzchni, utwardzenie poboczy a w zwartej zabudowie budowa chodników przydrożnych,
 - dążenie do modernizacji linii kolejowej relacji Rzeszów - Kolbuszowa - Tarnobrzeg oraz lokalizacji inwestycji korzystających w znacznym stopniu z przewozów kolejowych.
- 7. Doskonalenie funkcjonalności struktury przestrzennej miasta i gminy oraz racjonalne jej przekształcanie w dostosowaniu do potrzeb dalszego rozwoju, w tym:**
- utrzymanie i rozwój funkcji usługowych społeczno - gospodarczych w mieście Kolbuszowa,
 - objęcie działaniami zmierzającymi do rozwoju towarowości produkcji rolnej terenów wiejskich gminy,
 - umożliwienie rozwoju funkcji rekreacyjno - turystycznych w części południowo - wschodniej gminy.

2. KIERUNKI I POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO.

2.1. KIERUNKI I POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

Występujące na terenie miasta i gminy zasoby środowiska przyrodniczego posiadają duże walory o znaczeniu ponad lokalnym i lokalnym, należą do nich:

- duże kompleksy leśne i łąkowe o bogatej florze i faunie,
- zasoby wód podziemnych dobrej jakości,
- złoża ilów krakowieckich,
- kompleksy gleb dobrej jakości.

Rozwój miasta i gminy będzie odbywał się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, tak aby chronić istniejące zasoby, nie naruszać równowagi ekologicznej istniejących ekosystemów oraz poprawić stan środowiska przyrodniczego w rejonach zagrożonych.

W związku z koniecznością ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego będą respektowane zasady ochrony obszarów i obiektów prawnie chronionych na podstawie przepisów szczególnych obejmującym:

- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 426 Dolina Kopalna Kolbuszowa utworzony decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/01306037/97 z dnia 18 lipca 1997r.
- zasoby wód podziemnych w rejonie Widełka- Dworzysko z ujęciem wody „Widełka”, dla którego ustanowiono strefy ochrony sanitarnej zgodnie z decyzją nr OŚ –III-3/6210/34/97 z dnia 12 maja 1997r.
- Mielecko- Kolbuszowsko- Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Sokołowsko- Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowione rozporządzeniem nr 35/92 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992r., w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego.
- istniejące lasy ochronne własności publicznej na podstawie rozporządzeń MOŚZNiL zawartych w planach urządzania gospodarstwa leśnego oraz lasy innych własności na podstawie uchwały nr XIX/66/83 WRN w Rzeszowie z dnia 20 października 1983 w sprawie ustalenia ochronnych obszarów leśnych.
- użytki ekologiczne w Porębach Kupieńskich, Nowej Wsi i Świerczowa, zgodnie z rozporządzeniem nr 58/96 Wojewody Rzeszowskiego z 6 grudnia 1996r.
- 9 istniejących pomników przyrody, w sumie 17 drzew wpisanych do rejestru pomników przyrody województwa rzeszowskiego na podstawie ustawy o ochronie przyrody z 7 kwietnia 199r.
- obszar górniczy „Kupno I” ustanowiony decyzją Ministra OŚiNiL koncesja nr 21/97 z dnia 19 sierpnia 1997r. obejmujący złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Rozszerzony zostanie zakres prawnej ochrony na tereny i obiekty o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych przez spowodowanie nadania im prawnych statusów ochrony, w tym:

- Projektowana strefa ochronna Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 426 zgodnie z projektowanym zarządzeniem.
- Projektowany rezerwat faunistyczno- florystyczny „Zabłocie” zgodnie z opracowanym projektem sieci rezerwatów w dawnym województwie rzeszowskim.
- 45 obiektów (62 drzewa i 1 stanowisko paproci) zakwalifikowanych jako projektowane pomniki przyrody.
- Obszar złoża ilów krakowieckich w Kolbuszowej Dolnej.
- Park Krajobrazowy z połączonych Obszarów Chronionego Krajobrazu (M.-K-G i S -W)

Dla przywrócenia równowagi ekologicznej oraz stworzenia właściwych warunków zamieszkania w mieście zostanie ukształtowany system terenów otwartych obejmujący istniejące obszary zieleni miejskiej oraz lokalny korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Nil.

Aby nie naruszać istniejącej równowagi ekologicznej będą chronione przed zainwestowaniem nierolniczym obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- prowadzone będą zalesienia terenów o niskiej przydatności dla produkcji rolnej,
- przy zagospodarowaniu terenów będzie się uwzględniać ograniczenia geomorfologiczne i fizjograficzne.

Dla poprawy stanu środowiska przyrodniczego będą podjęte działania ograniczające zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych przez:

- zorganizowanie systemu oczyszczania ścieków w pierwszej kolejności terenów intensywnego zainwestowania miejskiego.
- wprowadzenie lokalnych systemów oczyszczania ścieków na pozostałych terenach, tak aby wszystkie ścieki były oczyszczone.
- nie dopuszczenie do zanieczyszczenia gruntów przez preferowane stosowania przy produkcji rolnej bezpiecznych środków chemicznych.
- zorganizowanie systemu składowania i segregacji odpadów stałych w mieście i gminie po wykorzystaniu istniejącego składowiska.

Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza przez:

- preferowanie ekologicznych źródeł ciepła, wspomaganie modernizacji istniejących kotłowni węglowych.
- stosowanie prawnych instrumentów w celu ograniczenia uciążliwości istniejących zakładów.
- dążenie do realizacji przełożenia drogi krajowej poza tereny zabudowane.

Na obszarach zagrożonych zalewaniem, których orientacyjne granice zostały oznaczone graficznie na rysunku studium (teren wsi Kolbuszowa Dolna):

- wyklucza się lokalizację na tych terenach nowej zabudowy,
- podjęte zostaną działania zmierzające do poprawy zabezpieczenia istniejącej zabudowy,
- przystąpi się do opracowania operatu wodno-prawnego dla określenia faktycznego zasięgu wód Q1% i Q5% dla zlewni rzek Nil i Świerczówka przepływających przez teren miasta i gminy w porozumieniu z gminami sąsiednimi
- podjęte zostaną prace nad regulacją rzeki Nil aby zapobiegać zagrożeniu powodzią.

Tereny zdegradowane (poeksploatacyjne) zostaną objęte rekultywacją . Zgodnie z ustaleniami m.p.z.p. obszaru funkcjonalnego dla terenu górniczego w Kupnie, rekultywacja będzie prowadzona w kierunku przeznaczenia terenów poeksploatacyjnych na tereny leśne lub rolne.

Ewentualne zlokalizowanie tam składowiska odpadów możliwa po zakończeniu eksploatacji złoża (po 2010 r.) wymaga potwierdzenia przydatności terenu na ten cel.

2.2. KIERUNKI I POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.

Występujące na obszarze miasta i gminy zasoby środowiska kulturowego pozwalają na określenie tożsamości lokalnej, decydują o atrakcyjności turystycznej oraz jakości życia mieszkańców.

Zasoby kulturowe miasta i gminy obejmują :

- relikty archeologiczne,
- zabytkowy układ osadniczy miasta z terenem założenia pałacowego z fosami i folwarkami „Podsomnie”, „Kłodniczówka” oraz zespołu pałacowo-folwarcznego w Weryni,
- zabytkowe zespoły i obiekty architektoniczne oraz Park Etnograficzny z 56 zabytkowymi obiektami architektury drewnianej,
- zabytkowe parki i cmentarze,
- zachowane elementy krajobrazu kulturowego.

Dla utrzymania ciągłości kulturowej konieczne jest zachowanie duchowego i materialnego dziedzictwa kulturowego.

Rozwój miasta i gminy będzie odbywał się z uwzględnieniem konieczności ochrony istniejących zasobów kulturowych:

- zapewni się respektowanie wymogów konserwatorskich w stosunku do obiektów wpisanych do rejestru zabytków (zespół pałacowo – parkowy i folwarczny w Weryni, oficyna pałacowa „Stary Dwór” oraz budynek Banku Spółdzielczego w Kolbuszowej).
- najcenniejsze obiekty, które znajdują się w wykazie zabytków zostaną otoczone opieką – będzie się wspierała ich remonty i rewaloryzację, w tym celu zostaną stworzone odpowiednie unormowania prawne.

Prawną ochroną zostaną objęte strefy wartościowego krajobrazu kulturowego, których granice zostały pokazane na rysunku studium nr 1:

- obszary o zachowanej zabytkowej strukturze przestrzennej (strefa „A”).
- obszary z zachowanymi elementami zabytkowymi (strefa „B”).
- obszary obserwacji archeologicznej.
- strefy ochrony ekspozycji.
- strefa ochrony krajobrazu wokół skansenu.

Wszelkie działania na tych terenach zostaną podporządkowane wymogom W.S.O.Z.

Zostaną opracowane m.p.z.p. dla terenu centrum starego miasta w Kolbuszowej oraz dla zespołu pałacowo – parkowego i folwarcznego w Weryni w granicach pokazanych na rysunku studium nr 2 , dla określenia obowiązujących zasad zagospodarowania na tych terenach w sytuacji kiedy m.p.o. stracą ważność.

Dla poprawienia ładu przestrzennego oraz estetyki terenów zbudowanych :

- przekształceniom i rehabilitacji zostanie objęty teren rynku, aby podnieść walory tej najważniejszej przestrzeni publicznej w mieście oraz teren założenia pałacowo – parkowego w Weryni dla przywrócenia mu dawnej świetności,
- porządkowaniem istniejącej zabudowy objęte zostaną tereny zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej w Kolbuszowej Dolnej i Górnej oraz część terenów „dzielniczy przemysłowej” w mieście.
- eliminowana będzie zabudowa prowizoryczna w mieście
- przy okazji wszelkich prac modernizacyjnych zalecane miastu będzie odnowienie zaniedbanych elewacji.

Dla ochrony krajobrazu kulturowego oraz panoram widokowych dążyć się będzie do ograniczenia zabudowy rozproszonej oraz chronić przed zabudową wyznaczone obszary rolne otwarte.

3. KIERUNKI I POLITYKA PRZEKSZTAŁCENIA STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY

Struktura funkcjonalno-przestrzenna ustala wizję przestrzennego zagospodarowania miasta i gminy najbardziej optymalną przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań.

Przekształcenia układu przestrzennego miasta i gminy zostały przedstawione na rysunku studium nr 1. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego struktura funkcjonalno-przestrzenna”

Działania z zakresu polityki przestrzennego zagospodarowania zostały przedstawione na rysunku studium nr 2. „Polityka zagospodarowania przestrzennego - strefy działań”.

Rozbudowa i przekształcenia układu przestrzennego miasta i gminy obejmują przedstawione na rysunkach studium oraz opisane niżej:

Obszary zainwestowania miejskiego i osadnictwa wiejskiego, a w tym:

Obszary zabudowane i które mogą być przeznaczone pod zabudowę:

- mieszkaniową i usługową oznaczone symbolami: **U UM, MN, ME, MN/R, MR/N, MR/T,**
- produkcyjno-usługową **PU.**

Obszary zagospodarowane i które mogą być zagospodarowane jako:

- eksploatacja powierzchniowa **PE**
- zieleń, rekreacja oznaczone symbolami **ZP, ZO, ZC,**
- wody otwarte **WO,**
- pozostałe tereny obecnego i przewidywanego zainwestowania:
 - tereny komunikacji,
 - tereny urządzeń infrastruktury technicznej,
 - tereny ośrodków produkcyjnych i obsługi rolnictwa, leśnictwa i gosp. rybackiej.

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej oznaczone symbolami :**RW, RO, RR, RL.**

Obszary leśne oznaczone symbolem **L.**

3.1. PRZEKSZTAŁCENIA I ROZWÓJ OBSZARÓW ZAINWESTOWANIA MIEJSKIEGO I OSADNICTWA WIEJSKIEGO.

Wykształcona struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy będzie utrzymana.

Zakłada się jej doskonalenie i dostosowanie do potrzeb dalszego rozwoju z zachowaniem wymogów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego.

3.1.1. Obszary zabudowane i które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową.

Obejmują tereny zabudowane i które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową wraz z towarzyszącym tej zabudowie zagospodarowaniem; komunikacją wewnętrzną, zielenią towarzyszącą, infrastrukturą techniczną itp.

W obrębie tych obszarów nie powinno się lokalizować obiektów, które zgodnie z zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 kwietnia 1990r. (M.P. poz.126) zaliczane są do szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi.

Przyjmuje się, że zabudowa mieszkaniowa i usługowa będzie realizowana przede wszystkim na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy, ze względu na łatwą możliwość wyposażenia tych terenów w infrastrukturę techniczną.

Obszary możliwe do zabudowy zostały wskazane na podstawie stwierdzonych tendencji osadniczych. Większa niż konieczna dla zakładanej liczby mieszkańców powierzchnia obszarów możliwych dla zabudowy pozwoli Inwestorom na wybór dogodnej lokalizacji oraz ograniczy możliwość spekulacji gruntami.

Wskazano również (na wniosek Zarządu) 4 rezerwy terenowe pod przewidywany rozwój zabudowy mieszkaniowej po roku 2010 oznaczone na rysunku studium symbolem M (1 w Kolbuszowej Dolnej, 1 w Kolbuszowej, 2 w Kolbuszowej Górnej).

W każdej wsi utrzymuje się istniejące tereny usług publicznych i komercyjnych z możliwością ich rozbudowy. Dalszy rozwój powinien następować przez porządkowanie i uzupełnienie istniejących ciągów i zespołów usługowych. Wskazane jest lokalizowanie nowych obiektów na obszarach koncentracji usług wyznaczonych na rysunku studium.

Ze względu na dotychczasowy i przewidywany sposób użytkowania terenów istniejącej zabudowy wyodrębniono obszary różniące się zasadami zagospodarowania i polityką przestrzenną oznaczone na rysunku studium symbolami: **UM, U, MN, ME, MN/R, MR/N, MR/T**

UM – obszar usługowo-mieszkaniowy centrotwórczy.

Obejmuje centralną część miasta gdzie zlokalizowane są najważniejsze urzędy i obiekty usługowe o znaczeniu ponad lokalnym (szkoły średnie, szpital, usługi kultury, itp.), większość usług komercyjnych oraz dworzec PKP, PKS, a także zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna 3-5 kondygnacji i jednorodzinna.

Obszar ten pełnić będzie nadal funkcje głównego ośrodka usługowego dla miasta i gminy oraz powiatu. Lokalizowane powinny być tutaj główne usługi centrotwórcze i administracyjne. Może być także uzupełniana istniejąca zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna oraz mogą być lokalizowane usługi publiczne obsługujące mieszkańców dla poprawienia ich warunków życia. Utrzymuje się, zgodnie z występującą tendencją, ciąg usługowy wzdłuż ul. Obrońców Pokoju z możliwością rozbudowy funkcji usługowych w pobliżu kościoła Św. Brata Alberta i stworzenia tam nowego centrum usługowego dla mieszkańców zachodniej części miasta.

Obszar obejmuje historyczne centrum miasta z zachowanym układem przestrzennym oraz elementami zabytkowej zabudowy; wymaga opracowania m.p.z.p. i porządkowania zabudowy zgodnie z wymogami W.S.O.Z.,

Będzie się dążyć do podniesienia rangi kształtującego się ośrodka usługowego przez:

- opracowanie m.p.z.p. dla terenu oznaczonego na rysunku studium nr 2. symbolem **IUM**
- podjęcie działań mających na celu porządkowanie istniejącej zabudowy,
- podniesienie estetycznego wyglądu przestrzeni publicznych (placów, ulic, zieleni),

- uporządkowanie i przebudowa układu komunikacyjnego dla stworzenia strefy spokojnego ruchu w centrum i realizację ciągów pieszych i ścieżek rowerowych oraz parkingów strategicznych.
- modernizowanie istniejącej sieci infrastruktury technicznej oraz budowa systemu kanalizacji rozdzielczej.

U – obszar usługowy.

Położony w Weryni obejmuje istniejące obiekty zabytkowego zespołu pałacowego i folwarcznego obecnie użytkowanego przez Zespół Szkół Rolniczych.

Przewiduje się utrzymanie w tym obszarze usług oświaty z możliwością przekształcenia w ośrodek szkolnictwa wyższego lub turystyki, w tym celu :

- opracowany zostanie m.p.z.p. dla terenu oznaczonego na rysunku studium nr2 symbolem 1U,
- odrestaurować należy istniejące obiekty zabytkowe zgodnie z wymogami W.S.O.Z.,
- zapewni się ochronę i rewaloryzację całego układu zabytkowego,
- zmodernizowane zostaną pozostałe obiekty Zespołu Szkół Rolniczych aby je dostosować je do nowych funkcji.

MN – obszar mieszkaniowo- usługowy zabudowy jednorodzinnej 1-2 kondygnacji oraz usług towarzyszących.

Obszar położony w mieście, obejmuje tereny na południe, zachód i północ od obszaru UM; w większości zabudowany i przewidziany do zabudowy domami jednorodzinnymi 1-2 kondygnacji wraz z usługami podstawowymi.

Wskazana lokalizacja usług publicznych obsługujących mieszkańców oraz uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Istniejące rezerwy terenowe powinny być zabudowywane w oparciu o m.p.z.p. lub opracowane koncepcje zagospodarowania uwzględniające potrzeby wszystkich zainteresowanych.

Dla poprawienia warunków życia mieszkańców należy:

- umożliwić porządkowanie i modernizację istniejącej zabudowy,
- rozbudować układ uliczny oraz ulepszyć nawierzchnię istniejących ulic, zrealizować ciągi piesze i ścieżki rowerowe,
- poprawić dostępność do terenów rekreacyjnych, umożliwić wyznaczenie i zagospodarowanie ciągów zieleni parkowej,
- zmodernizować istniejącą sieć gazową w rejonie ul. Zielonej i Mickiewicza,
- wybudować system kanalizacji rozdzielczej.

ME – obszar mieszkaniowo-usługowy zabudowy jednorodzinnej 1-2 kondygnacji, ekstensywnej na dużych działkach oraz usług towarzyszących.

Obszar położony w południowo-zachodniej części miasta pomiędzy ul. Krakowską a Wolską częściowo zabudowany zabudową rezydencjonalną oraz gospodarstwami ogrodniczymi.

Obszar przewidziany do uzupełnienia zabudową rezydencjonalną na dużych działkach z dużą ilością zieleni towarzyszącej z możliwością utrzymania produkcji rolnej i ogrodniczej.

Obszar powinien osiągnąć wysoki poziom estetyczny oraz standard zamieszkania dla uatrakcyjnienia ekspozycji miasta od strony trasy ruchu turystycznego; dlatego należy:

- opracować m.p.z.p. lub koncepcję zagospodarowania terenu z uwzględnieniem potrzeb wszystkich zainteresowanych.
- rozbudować lokalny układ uliczny oraz ścieżkę rowerową i ciąg pieszy wzdłuż ul. Wolskiej.
- stworzyć system sieci uzbrojenia terenu, w tym wybudować sieć wodociągową i kanalizacyjną, rozbudować sieć elektroenergetyczną.

MN/R – obszar mieszkaniowo- usługowy zabudowy jednorodzinnej 1-2 kondygnacji zabudowy zagrodowej i usług towarzyszących.

Obszary położone są w sąsiedztwie zabudowy miejskiej na terenie wsi Kolbuszowa Dolna , Kolbuszowa Górna oraz Nowa Wieś przy ul. Obrońców Pokoju.

Obszary są zabudowane i przewidziane pod zabudowę jednorodzinną i zagrodową, z usługami publicznymi obsługującymi mieszkańców.

Tereny te mogą zostać włączone do miasta. Do tego czasu należy umożliwić dalsze funkcjonowanie rodzimych gospodarstw rolnych. Przewiduje się konieczność uporządkowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Aby osiągnąć właściwy poziom zagospodarowania tych obszarów należy:

- przebudować istniejący układ dróg dojazdowych tak aby ograniczyć ilość zjazdów z drogi krajowej do czasu jej przełożenia poza obszar zainwestowany.
- wybudować chodniki wzdłuż drogi krajowej.
- zmodernizować istniejące sieci elektryczne średniego i niskiego napięcia w Kolbuszowej Dolnej.
- wybudować sieć kanalizacji rozdzielczej.

MR/N- obszar mieszkaniowo- usługowy zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej 1-2 kondygnacji z usługami towarzyszącymi.

Obszary te położone są w każdej wsi i obejmują tereny zabudowane oraz możliwe do zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej z usługami publicznymi dla obsługi mieszkańców oraz obsługi gospodarki rolnej.

Generalnie wszędzie należy dążyć do ograniczenia rozproszenia zabudowy, uporządkowania i uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. Przy lokalizacji nowej zabudowy należy chronić gleby wysokich klas bonitacyjnych oraz uwzględnić warunki wodno-gruntowe.

Dla poprawienia warunków życia mieszkańców należy:

- dążyć do odpowiedniego wyposażenia w usługi publiczne i komercyjne,
- zmodernizować i rozbudować sieć infrastruktury technicznej w tym:
 - wybudować sieć wodociągową w Hucie Przedborskiej,
 - wybudować sieć kanalizacji we wsiach wyposażonych w wodociąg,
 - zmodernizować sieć gazową przez wybudowanie dwustronnego zasilania we wsiach Widełka, Kolbuszowa Górna,
 - rozbudować i zmodernizować sieć elektryczną średniego i niskiego napięcia we wsiach: Domatków, Nowa Wieś, Kolbuszowa Dolna i Przedbórz.,
- poprawić nawierzchnię istniejących dróg powiatowych i gminnych oraz w obszarach zabudowanych budować chodniki wzdłuż dróg.

MR/T – obszar mieszkaniowo- usługowy i agroturystyki, zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej 1-2 kondygnacji u usług towarzyszących.

Obszary te zlokalizowano we wsiach Kłapówka, Poręby Kupieńskie, Przedbórz i Huta Przedborska. Obejmują obecne tereny zabudowane oraz możliwe do zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej oraz usługowej.

Ze względu na istniejące uwarunkowania – (położenie w sąsiedztwie terenów atrakcyjnych turystycznie umożliwiających bliski kontakt z naturą) przewiduje się możliwość przekształcenia istniejącej zabudowy, przystosowanie jej dla potrzeb agroturystyki - stworzenie odpowiedniej bazy noclegowej oraz rozwój usług związanych z obsługą turystów.

Aby umożliwić rozwój agroturystyki w wyznaczonych obszarach należy:

- stworzyć preferencje organizacyjne i ekonomiczne dla realizacji obiektów związanych z obsługą turystów oraz przystosowania istniejącej zabudowy dla potrzeb agroturystyki,

- zorganizować system informacji turystycznej o atrakcjach turystycznych gminy i okolic, istniejącej bazy noclegowej, w tym o gospodarstwach agroturystycznych,
- pomagać zainteresowanym rolnikom w nawiązywaniu współpracy z biurami turystycznymi,
- w wymienionych wsiach propagować wprowadzanie metod ekologicznej produkcji rolnej.

3.1.2. Obszary zabudowane i które mogą być przeznaczone pod zabudowę produkcyjno-usługową.

Obejmują tereny zabudowane i które mogą być przeznaczone pod zabudowę przemysłową, magazynową, usług uciążliwych wraz z towarzyszącym tej zabudowie zagospodarowaniem: komunikacja wewnętrzna, parkingi, zieleń towarzysząca i izolacyjna, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej itp.

Nie powinno się lokalizować w tych obszarach zabudowy mieszkaniowej oraz usług publicznych.

PU – obszar produkcyjno-usługowy

Obszary zostały zlokalizowane zgodnie z dotychczasowym zainwestowaniem przemysłowym, istniejącymi warunkami fizjograficznymi i funkcjonalnymi (dostępność komunikacyjna, możliwość uzbrojenia) oraz przeznaczeniem terenów pod funkcje przemysłowe w m.p.o.

Wyznaczono 4 obszary w mieście (w tym 2 bez możliwości rozbudowy) oraz po 1 obszarze w Kupnie (obejmuje zakład Ceramiki Budowlanej) w Widelce (baza składowa „Petro-Tank”) w Przedborzu (tartak i skład drewna).

Utrzymuje się dotychczasowe zagospodarowanie tych terenów z możliwością zmiany profilu produkcji lub przekształcenia istniejących zakładów na inne cele, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w przepisach sanitarnych i ochrony środowiska.

Wskazane jest prowadzenie działań modernizacyjnych istniejących zakładów w tym:

- intensyfikacja wykorzystania terenów,
- porządkowanie istniejącej zabudowy
- uzupełnienie istniejących sieci infrastruktury technicznej
- urządzenie pasów zieleni izolacyjnej
- poprawienie estetyki istniejącego zainwestowania

Rezerwy terenowe pod rozwój przemysłu i usług uciążliwych zlokalizowane są we wschodniej części miasta i na obszarze wsi Kolbuszowa Górna wzdłuż torów kolejowych; w mieście przy ul. Sokołowskiej na gruntach komunalnych; w Kupnie jako powiększenie istniejącego obszaru. W Widelce wyznaczono obszar położony pomiędzy torami kolejowymi, a drogą krajową. Obszar ten oraz obszar położony w Kolbuszowej przy torach kolejowych, są najbardziej atrakcyjne dla nowych inwestycji. Aby umożliwić zagospodarowanie tych terenów w sposób racjonalny przewiduje się wprowadzenie na tych terenach zorganizowanej działalności inwestycyjnej na zasadach określonych w m.p.z.p.

Dla umożliwienia prawidłowego zagospodarowania obszaru położonego w Kolbuszowej należy:

- opracowane zostaną m.p.z.p. dla obszarów oznaczonych w rysunku studium symbolami **1PU**, **2PU**,
- wybuduje się brakujące odcinki dróg oraz wyremontowane zostaną istniejące drogi,
- rozbudowana będzie sieć infrastruktury technicznej.

3.1.3. Obszar zagospodarowany i który może być zagospodarowany jako eksploatacja surowców.

Obszar obejmuje tereny eksploatacji iłów krakowieckich w Kupnie dla potrzeb zakładu ceramiki budowlanej „Biegonice S.A.” oznaczone na rysunku studium symbolem **PE**. Jego granice są zgodne z zatwierdzonym obszarem górniczym.

Utrzymuje się dotychczasowy sposób użytkowania na warunkach wynikających z przepisów szczególnych o ochronie i kształtowaniu środowiska. Dopuszcza się możliwość zlokalizowania na tym obszarze składowiska odpadów komunalnych po zakończeniu eksploatacji złoża oraz potwierdzeniu jego przydatności na ten cel.

3.1.4. Obszary zagospodarowane i które mogą być zagospodarowane jako zieleni.

Obszary obejmują tereny urządzonej i przewidzianej do urządzenia zieleni o funkcji rekreacyjno- usługowej i ogrody działkowe oraz cmentarze z obiektami terenowymi i kubaturowymi związanymi z podstawową funkcją oraz komunikacji (w tym ścieżki rowerowe) i infrastrukturą techniczną. Wyklucza się lokalizację na tym obszarze obiektów uciążliwych dla środowiska.

Należy dążyć do stworzenia systemu terenów zielonych obejmującego istniejące i projektowane urządzenia sportu, usługi turystyki, ogrody działkowe, wykorzystując istniejące korytarze ekologiczne oraz tereny nie przydatne do zabudowy ze względów fizjograficznych lub wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów szczególnych.

Ze względu na dotychczasowy i przewidywany sposób użytkowania zagospodarowania terenów wyodrębniono obszary różniące się zasadami zagospodarowania i polityką przestrzenną, oznaczone są na rysunku studium symbolami **ZP, ZO, ZC**.

ZP- obszar zieleni parkowej, sportu, rekreacji i usług turystycznych.

Obszar obejmuje tereny użytków zielonych i gruntów ornych położonych w mieście wzdłuż rzeki Nil i potoku Górnianka, tereny istniejącego skansenu, urządzeń sportowych przy ul. Wolskiej, tereny istniejących ogródków działkowych, tereny o złych warunkach fizjograficznych położone w pobliżu obszaru ME zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej z wykorzystaniem obszarów rolnych wyłączonych z zabudowy na podstawie przepisów szczególnych

Na terenie gminy wyznaczono dwa obszary ZP w Weryni jeden obejmujący zabytkowe założenie parkowe, istniejące urządzenia sportowe oraz strefę ekspozycji zabytkowego zespołu, która może być zagospodarowana jako zieleni parkowa urządzona niska, drugi przy drodze przez wieś obejmujący tereny niedogodne do zabudowy ze względów fizjograficznych, stanowiący mienie wiejskie. Obszary ZP które mogą służyć rekreacji mieszkańców wyznaczone zostały również w Kolbuszowej Górnej i Widelce; stanowią one korytarze ekologiczne związane z istniejącymi ciekami wodnymi, obejmują tereny niedogodne do zabudowy ze względów fizjograficznych, stanowiące mienie wiejskie,

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu wyznaczonych obszarów zieleni parkowej należy:

- nie zabudowywać wyznaczonych obszarów obiektami nie związanymi z podstawową funkcją.
- chronić użytki zielone przed przekształceniem w grunty orne,
- chronić istniejącą zieleni wysoką i uzupełniać ją,
- dążyć do wykupu terenów stanowiących własność prywatną i zagospodarowania zgodnie z przeznaczeniem.
- wybudować ścieżki rowerowe i ciągi piesze.

ZO – obszary ogrodów działkowych i rolne wskazane do przekształcenia w ogrody działkowe.

Obszar obejmuje tereny zagospodarowane i użytkowane jako ogrody działkowe w mieście oraz we wsi Zarębki gdzie przewidziano możliwość przekształcenia gruntów użytkowanych rolniczo (będących własnością A.W.R.S.P.) w ogrody działkowe.

ZC – tereny cmentarzy.

Obszar obejmuje istniejące cmentarze w Kolbuszowej, Domatkowie, Przedborzu, Porębach Kupieńskich i Widelce, przewidziane do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu.

W odległości 50 m od czynnych cmentarzy nie należy lokalizować obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi.

Na gruntach wsi Kolbuszowa Dolna przewidziano lokalizację nowego cmentarza komunalnego zgodnie z obowiązującym m.p.z.p.

Na terenie miasta możliwa będzie lokalizacja cmentarza parafialnego w pobliżu kościoła Św. Brata Alberta po potwierdzeniu przydatności wskazanego obszaru na ten cel i opracowaniu m.p.z.p. dla obszaru oznaczonego w rysunku studium symbolem **1 ZC**

3.1.5. Obszary zagospodarowane i które mogą być zagospodarowane jako wody otwarte.

Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem **WO** obejmuje istniejące kompleksy stawów hodowlanych w Kolbuszowej, Kłapówce i Porebach Kupieńskich, które pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu oraz planowany zbiornik retencyjny na potoku Świerczówka w Świerczowie, który znalazł się w wykazie inwestycji ponadlokalnych dla województwa Podkarpackiego.

Lokalizacja zbiornika retencyjnego wymaga opracowania m.p.z.p. w granicach oznaczonych na rysunku studium nr2 symbolem **1WO**. Zakłada się możliwość wykorzystania planowanego zbiornika dla celów rekreacyjnych.

3.1.6. Obszary obecnego i przewidywanego zainwestowania.

Obejmują przedstawione na rysunkach studium:

- Tereny urządzeń infrastruktury technicznej, są to główne obiekty infrastruktury technicznej obsługującej miasto i gminę, które znalazły się poza wyznaczonymi obszarami możliwymi do zabudowy. Kierunki rozwoju i polityka realizacyjna systemów infrastruktury technicznej zostały określone w pkt.4.
- Tereny komunikacji drogowej i kolejowej stanowiące podstawowy układ komunikacyjny w mieście i gminie. Kierunki i polityka rozwoju układu komunikacji zostały przedstawione w pkt. 5.
- Tereny ośrodków produkcji obsługi rolnictwa, leśnictwa, gospodarki rybackiej, które znalazły się poza wyznaczonymi obszarami możliwymi do zabudowy i pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu.

3.2. ZASADY I POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna miasta i gminy stanowi bazę produkcyjną rolnictwa, które jest źródłem utrzymania wiejskiej ludność gminy.

Należy dążyć do poprawy warunków gospodarowania, dlatego konieczna jest:

- poprawą stosunków wodnych – zorganizowanie małej retencji oraz objęcie pracami melioracyjnymi gruntów wsi Widelka i Huta Przedborska, przeprowadzenie renowacji najstarszych urządzeń melioracyjnych we wsi Werynia oraz regulacja rzeki Nil,
- poprawa struktury agrarnej gospodarstw przez ograniczenie rozdrabniania gruntów i przeprowadzenie scalenia gruntów w pierwszej kolejności najlepszych kompleksów gleb,
- urządzenie zbiorczych dróg transportu rolniczego,
- tworzenie grup producenckich ułatwiających produkcję i zapewniających opłacalny zbyty wyprodukowanych produktów rolnych,
- prowadzenie doradztwa rolniczego w zakresie dostosowania produkcji rolniczej do możliwości i potrzeb rynku,
- przeprowadzenie zalesień na terenach o niskiej przydatności do produkcji rolnej,
- rozbudowa bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- wspomaganie tworzenia nowych miejsc pracy na wsi nie związanych z rolnictwem,
- umożliwienie rozwoju agroturystyki we wsiach o atrakcyjnym krajobrazie – Kłapówka, Poręby Kupieńskie, Przedbórz, Huta Przedborska,
- wykorzystanie warunków środowiskowych w tych wsiach dla produkcji zdrowej żywności.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna jest objęta ochroną przed nie rolniczym jej wykorzystaniem , dlatego należy:

- przeznaczać pod zainwestowanie nierolnicze w pierwszej kolejności nieużytki oraz grunty gorszych klas bonitacyjnych,
- pełną ochroną objąć użytki rolne klasy III oraz gleby pochodzenia organicznego oznaczone na rysunku studium w sposób graficzny,
- nie dopuszczać do zabudowy zwartych kompleksów gleb III klasy bonitacyjnej o powierzchni powyżej 0,50ha nawet jeżeli w studium znalazły się w obszarach, które mogą być przeznaczone pod zabudowę,
- każdorazowo w ramach opracowywanych m.p.z.p. dokonywać rachunku ekonomicznego uzasadniającego konieczność przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze,
- respektować zasady użytkowania i zagospodarowania gruntów rolnych położonych w obszarach szczególnie chronionych, ze względów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej oznaczone są na rysunku studium symbolem **R** obejmują one tereny użytkowane rolniczo, przewidziane do pozostawienia w takim użytkowaniu. Ze względu na zróżnicowane warunki do produkcji rolnej wynikające z naturalnych walorów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz występujące uwarunkowania wyodrębniono obszary różniące się zasadami zagospodarowania, oznaczone symbolami: **RW, RO, RR, RL**.

RW- obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy obiektami przeznaczonymi na pobyt ludzi, ze względu na przepisy szczególne.

Obejmują one strefy uciążliwości:

od linii energetycznych wysokich napięć przechodzących przez teren gminy o szerokości:

- 85 m od osi linii 750 kV
- 50 m od osi linii 400 kV
- 40 m od osi linii 220 kV
- 20 m od osi linii 110 kV

zgodnie z wymogami Zarządzenia MGİE z dnia 28 stycznia 1985r. dotyczącym szczegółowych wytycznych do projektowania i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych (M.P. nr 3 z dnia 23 lutego 1985r. poz. 24).

Strefa bezpieczeństwa od gazociągów wysokoprężnych:

- 15 m od osi gazociągu dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- w odległości 35 m od osi gazociągu wysokoprężnego oraz 100 m od stacji redukcyjnej obowiązują ograniczenia lokalizacji obiektów terenowych zgodnie z Rozporządzeniem M.P.iH. z dnia 14 listopada 1995r. w sprawie warunków jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz.U. nr 139/95 poz.689).

W obszarach tych możliwa jest lokalizacja dróg, ulic, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

RO – obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej otwarte

Obejmują zwarte kompleksy gruntów rolnych o dobrych warunkach do rozwoju produkcji rolnej, w tym: kompleksy gleb o wysokiej wartości bonitacyjnej, grunty rolne w większości zmeliorowane w zasadzie nie zabudowane.

Obszary preferowane do rozwoju intensywnego rolnictwa.

Na obszarach tych nie należy lokalizować nowej zabudowy; powinny pozostać obszarami otwartymi, również ze względu na ochronę krajobrazu. Dopuszcza się możliwość lokalizacji niezbędnych dróg oraz sieci infrastruktury technicznej.

RR – obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej z zabudową rolniczą

Obszary obejmujące tereny o zróżnicowanych warunkach dla rozwoju rolnictwa, z występującą rozproszoną zabudową zagrodową i jednorodziną.

W obszarach tych możliwa jest lokalizacja zabudowy zagrodowej, produkcyjno-rolniczej oraz jednorodzinnej w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, przy drogach gminnych pod warunkiem doprowadzenia mediów na własny koszt.

RL - obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej możliwe do zalesienia

Obszary obejmują tereny wskazane do zalesienia zgodnie z opracowaną granicą polno - leśną oraz tereny, które powinny być zalesione.

3.3. ZASADY I POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW LEŚNYCH.

Obszary leśne oznaczone na rysunku studium symbolem **L** obejmują istniejące kompleksy lasów państwowych pod zarządem Nadleśnictwa Kolbuszowa w Świerczowie i Nadleśnictwa Głogów Młp. oraz lasów prywatnych. Gospodarowanie na tych obszarach odbywać się może zgodnie z przepisami o lasach i ochronie przyrody na podstawie opracowanych dla lasów publicznych 10-letnich planów urzędzenia gospodarstwa leśnego oraz dla lasów prywatnych uproszczonych planów urzędzenia lasów.

Niemal wszystkie lasy wymienione, są lasami ochronnymi i podlegają szczególnej ochronie.

4. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKA PRZEKSZTAŁCENIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Zostały przedstawione na rysunku studium nr 3. „Infrastruktura techniczna”

4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Źródłami zaopatrzenia w wodę miasta i gminy Kolbuszowa są dwa systemy wodociągów grupowych, opartych o ujęcia wód podziemnych czwartorzędowych.

Miasto Kolbuszowa oraz wsie: Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna, Nowa Wieś, Świerczów, Zarębki i Werynia zaopatrują się w wodę z ujęcia i stacji uzdatniania wody w Cmolasie.

Miejscowości: Widelka, Kupno, Bukowiec, Domatków, Przedbórz i Huta Przedborska zaopatrują się z sieci wodociągowej zasilanej przez ujęcie i stację uzdatniania wody w Widelce.

Zapotrzebowanie wody wyliczone wg normatywu dla miasta i gminy ogółem wynosi:

w stanie istniejącym

$$Q \text{ \acute{s}rd} = 3320,27 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q \text{ maxd} = 4316,34 \text{ m}^3/\text{d}$$

w perspektywie

$$Q \text{ \acute{s}rd} = 3424,83 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q \text{ maxd} = 4452,27 \text{ m}^3/\text{d}$$

Aktualnie rzeczywiste zużycie wody przez miasto i gminę ogółem w roku 1998 wyniosło: 1701,00 m³/d.

Obecnie około 91 % mieszkańców miasta i gminy korzysta z wodociągów komunalnych.

Docelowo zakłada się, że około 100 % mieszkańców będzie zaopatrywać się w wodę do celów bytowo-gospodarczych z systemu wodociągowego.

Istniejące sieci wodociągowe będą sukcesywnie rozbudowywane.

Połączone zostaną wodociągi „Cmolas” i „Widelka” w jeden system, będzie wybudowany odcinek sieci wodociągowej o średnicy 200 mm długości około 1300 m.

4.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Na obszarze miasta i gminy Kolbuszowa funkcjonuje jedna komunalna oczyszczalnia ścieków usytuowana w Kolbuszowej Dolnej. Jest to obiekt mechaniczno-biologiczny o przepustowości $Q = 3600,00 \text{ m}^3/\text{d}$ (oddany do użytku pod koniec 1997 roku), który odbiera i oczyszcza ścieki z miasta Kolbuszowa i niewielkiej części miejscowości Kolbuszowa Dolna.

Obecnie ścieki sanitarne wraz z wodami opadowymi transportowane są do oczyszczalni dwoma kolektorami głównymi ogólnospławnymi, usytuowanymi po obu stronach rzeki Nil.

Do w/w kolektorów mają ujście ciągi kanalizacji w większości ogólnospławnej.

Stan techniczny kanalizacji na terenie miasta jest zły.

Najważniejszym zadaniem w dziedzinie infrastruktury komunalnej jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta dlatego przewiduje się:

- przebudowę sieci kanalizacyjnej na terenie około połowy miasta polegającą na budowie nowych kanałów sanitarnych
- pozostawienie części istniejących kolektorów ogólnospławnych jako deszczowe.

Po uporządkowaniu gospodarki ściekowej na terenie miasta, nastąpi budowa sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze gminy:

- w I etapie budową kanalizacji zostaną objęte wsie: Kolbuszowa Dolna i Kolbuszowa Górna,
- w II etapie wsie: Zarębki, Świerczów, Nowa Wieś i Werynia.
- Odprowadzenie ścieków sanitarnych z miejscowości: Widelka i Kupno (część wschodnia) przewiduje się do planowanej oczyszczalni ścieków usytuowanej w południowo-wschodniej wsi

Widelka oznaczonej na rysunku studium symbolem **1NO**. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków będzie rzeka Zyzoga .

- Odprowadzenie ścieków sanitarnych z miejscowości : Bukowiec , Domatków , Przedbórz i Kupno (zachodnia część) przewiduje się do planowanej oczyszczalni usytuowanej we wsi Przedbórz – Malców oznaczonej na rysunku studium symbolem **2NO**. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków będzie rzeka Tuszynka .

Zakłada się , że odprowadzenie ścieków sanitarnych z terenów wsi odbywać się będzie systemem grawitacyjnym i ciśnieniowym , w zależności od ukształtowania terenu .

Miejscowości , których nie przewiduje się do objęcia systemem zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków to : Kłapówka , Poręby Kupieńskie oraz przysiółek Borek .

Proponuje się w nich budowę indywidualnych przydomowych oczyszczalni zagrodowych . Do kanalizacji zagrodowej lub lokalnej przewiduje się również budynki w zabudowie rozproszonej oraz pojedyncze oddalone zabudowania .

4.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Na obszarze miasta i gminy Kolbuszowa znajduje się składowisko odpadów komunalnych usytuowane w Kolbuszowej , przy ul. Topolowej.

Składowisko jest prawie całkowicie wypełnione i nie posiada żadnych możliwości rozbudowy. Na obszarze miasta i gminy planowany jest teren pod nowe składowisko odpadów .

Teren o powierzchni 2,4 ha usytuowany jest w rejonie dzielnicy przemysłowej , na terenie wsi Kolbuszowa Górna , po wschodniej stronie torów kolejowych oznaczony na rysunku studium symbolem **3NU**.

Dla zapewnienia prawidłowej gospodarki odpadami :

- utrzymana będzie rezerwa terenowa pod nowe składowisko odpadów przez opracowania m.p.z.p.
- na planowanym składowisku gromadzone będą wyłącznie odpady komunalne .
- przy składowisku winna być również usytuowana kompostownia i sortownia odpadów komunalnych .
- miasto i gmina będą sukcesywnie wdrażać segregację i recykling odpadów .

4.4. GAZOWNICTWO

Miasto i gmina Kolbuszowa zasilane są gazem ziemnym z systemu sieci krajowej. Aktualnie z gazu korzysta około 85 % mieszkańców .

Na terenie miasta znajduje się stacja redukcyjno-pomiarowa I i II stopnia gazu oraz sieć niskiego i średniego ciśnienia .

Zarówno stacja red-pom gazu I i II stopnia jak i sieć gazowa zabezpieczają potrzeby bieżące wynikające z ogrzewania i konsumpcji oraz mają rezerwy dla docelowego rozwoju miasta .

Najstarsze gazociągi niskiego ciśnienia z uwagi na zły stan techniczny usytuowane w ul. Zielonej i Mickiewicza winny być w przyszłości przebudowane .

Na obszarze gminy znajdują się trzy gazociągi wysokiego ciśnienia , dwie stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia gazu oraz sieć gazowa średniego ciśnienia .

Dla poprawienia stanu zaopatrzenia mieszkańców gminy w gaz oraz zapewnienia dostawy gazu potencjalnym inwestorom :

- przeprowadzona zostanie modernizacja stacji redukcyjno pomiarowej gazu I stopnia w Kupnie z uwagi na jej zbyt małą przepustowość ,
- gazociąg wysokoprężny o 80 mm relacji Domatków – Kupno przewidziany jest do remontu kapitalnego ,
- nastąpi regazyfikacja sieci gazowej w miejscowościach Kolbuszowa Górna i Widelka

Ponadto w celu poprawnego funkcjonowania systemu sieci gazowej we wsiach Kolbuszowa Górna i Widelka przewiduje się budowę drugostronnego zasilania ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Kupnie.

4.5. CIEPŁOWNICTWO

Źródłami energii cieplnej dla odbiorców komunalnych i przemysłowych w mieście Kolbuszowa są komunalne kotłownie osiedlowe i lokalne (w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej lub Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej) oraz przemysłowe, zasilane paliwem gazowym , gazowo-płynnym lub stałym .

Na terenach wiejskich obiekty użyteczności publicznej ogrzewane są przez lokalne kotłownie wbudowane zasilane paliwem stałym lub gazowym .

Zabudowa jednorodzinna zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich ogrzewana jest z kotłowni indywidualnych zasilanych gazem , olejem lub węglem oraz piecami węglowymi .

Dla okresu perspektywicznego zakłada się , że wszystkie kotłownie węglowe na obszarze miasta i gminy poddane zostaną przebudowie i modernizacji z paliwa stałego (węglowego) na gazowe lub płynne . Spowoduje to ograniczenie tzw. „niskiej emisji” , a w konsekwencji mniejszą emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do środowiska oraz eliminację odpadów paleniskowych .

W pierwszej kolejności nastąpi modernizacja kotłowni komunalnej przy ul. Piłsudskiego 12 (przejście z paliwa stałego na paliwo płynno - gazowe).

4.6. ELEKTROENERGETYKA

Rozwój systemów energetycznych , zaopatrujących gminę , powinien iść w kierunku zapewnienia maksymalnej pewności zasilania i dostarczania energii o odpowiadających potrzebom parametrach ..

Zasilanie gminy średnim napięciem 15 kV , opierać się będzie jak dotychczas o rozgałęzienia magistral wyprowadzających napięcie ze stacji redukcyjnych w Kolbuszowej i Mielec.

Stacja redukcyjna w Kolbuszowej wymaga rozbudowy rozdzielni sieciowej , co wiązać się będzie z poszarzeniem jej granic o pas terenu szerokości 30 m , w kierunku północno wschodnim (teren oznaczony w rysunku studium symbolem IEE wymaga opracowania m.p.z.p.)

Rozbudowa układów gminnych , średniego napięcia , konieczna w miarę wzrostu obciążenia odbiorców istniejących i podłączenia nowych powinna być prowadzona w sposób optymalny z funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia .

Wymagać to będzie :

- Lokalizacji stacji transformatorowych w punktach ciężkości odbiorów , z transformatorami minimum 100 kVA , najnowszej generacji , jednożerdziowych lub na żerdziach zbliźnionych.
- Ograniczenia ciągów liniowych niskiego napięcia wyprowadzonych z jednej stacji transformatorowej do 400 –500 m
- Wprowadzenie do wykonawstwa materiałów i technologii zapewniających ograniczenie stref ochronnych , zwiększenie bezpieczeństwa przeciwporażeniowego , przez minimalizację oddziaływania podwyższonego poziomu pola elektromagnetycznego np. przez zastosowanie przewodów izolowanych

Szczególnie pilnego postępowania wymagają tereny na których konieczne jest przeprowadzenie rekonstrukcji i remontów sieci dla poprawy warunków napięciowych odbiorców istniejących. Występują na nich skutki przeprowadzanej po wojnie pierwotnej elektryfikacji wsi przy ograniczonych możliwościach materiałowych i finansowych oraz obowiązujących w tych czasach obciążeniach jednostkowych

Program rekonstrukcji dla terenów obejmujących wsie Przedbórz, Nowa Wieś, Widelka wymaga wybudowania:

- 10 szt stacji tafo,
- 5,3 km linii średniego napięcia ,

- 1,7 km linii niskiego napięcia,
- 40 przyłączy.

W mieście należy wybudować:

- 9 stacji trafo ,
- 4,3 km linii średniego napięcia ,
- 1,3 km linii niskiego napięcia.

W związku z planowaną rozbudową systemu linii zasilających 400 kV , ze stacji Widelka planowane jest: wyprowadzenie linii 400 kV w kierunku wschodnim do planowanej stacji w Jarosławiu . Dodatkowo ze stacji Widelka wyprowadzona zostanie linia 110 kV do stacji Ropczyce i dwa odcinki 110 kV , jako wpięcie istniejącej linii Boguchwała – Stalowa Wola.

Na rysunku studium pokazano wariantowy przebieg trasy w /w linii , do uściślenia w dalszych etapach realizacji projektu.

4.7. TELEKOMUNIKACJA

Telekomunikacja w gminie rozwijać się będzie w kierunku rozbudowy i unowocześnienia systemu łączności celem podniesienia standardu obsługi odbiorców.

W perspektywie obsługę abonentów łącznością przewodową prowadzić będą:

- TELEKOMUNIKACJA POLSKA S.A. Zakład Telekomunikacji w Mielcu
- Polska Telefonika Wiejska z siedzibą w Mielcu (obecna nazwa Telefony Rzeszowskie TELER S.A.)

Oprócz łączności przewodowej część abonentów PTW obsługiwana będzie łącznością radiową. Zasięg tej obsługi, od masztu centralnego zlokalizowanego w Kolbuszowej , przedstawiono na planszy „Uwarunkowań.” w skali 1 : 25 00.

Łączność radiowa znajduje się również w gestii Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego, który posiada własne urządzenia nadawcze zainstalowane na terenie stacji redukcyjnej, na konstrukcji masztowej wysokości 50 m. Telefonii komórkowej oprócz stacji bazowych zlokalizowanych na obszarze Zakładu PREFABET (GSM i ERA), planuje wybudowanie dodatkowej, w siedzibie Straży Pożarnej (wszczęta procedura lokalizacyjna przez CENTERTEL).

Sieci abonenckie obu operatorów projektuje się w większości jako linie napowietrzne, samodzielne , lub podwieszane na wspólnych konstrukcjach z sieciami niskiego napięcia, w mieście prowadzone w kanalizacji teletechnicznej.

Bardzo szybki postęp w dziedzinie telekomunikacji , wykorzystujący do przesyłu informacji oprócz łączności przewodowej również techniki cyfrowe , radiowe , satelitarne , internetowe , nie pozwala na opracowanie długofalowych programów rozwoju. Tempo dokonujących się przemian systemowych wskazuje jednak na bardzo szybkie pokonywanie wieloletnich zaległości i osiągnięcie zadawalających efektów , odpowiadających aktualnemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu.

Dodatkowym pozytywnym nowoczesnych technologii jest fakt , że nie muszą one rezerwować dla siebie przestrzeni naziemnej ani wyznaczać stref ochronnych wokół swoich obiektów. Wyjątek stanowi ograniczenie wysokości do 35 m, budynków wznoszonych w pobliżu masztów antenowych telefonii bezprzewodowej.

Działania podejmowane na rynku usług teletechnicznych przez obu operatorów mają na celu:

- osiągnięcie powszechnej dostępności do systemu łączności, dla terenów wiejskich wyrażającej się wskaźnikiem gęstości abonentów rzędu 20 ab / 100 mieszkańców
- zwiększenie zakresu realizowanych usług, odpowiadającego różnorodnym potrzebom wszystkich grup abonentów.
- niwelowanie dysproporcji w poziomie obsługi poszczególnych wsi.

Szczegółowe plany rozwojowe TP S.A. i PTW są chronione tajemnicą handlową

Miasto i gmina Kolbuszowa znajduje się w obszarze działania operatorów telefonii komórkowej analogowej i cyfrowej CENTERTEL , GSM ,ERA, którzy systematycznie poszerzają grono użytkowników.

5. KIERUNKI I POLITYKA ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Zostały przedstawione na rysunku studium nr 4. „Układ komunikacyjny”

Oznaczone na rysunku studium przebiegi projektowanych dróg, ulic, ciągów pieszych i ścieżek rowerowych mogą ulec korekcie w trakcie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

System komunikacyjny miasta i gminy podlegający modernizacji i rozbudowie obejmuje:

- układ kolejowy
- układ drogowo - uliczny
- główne ciągi piesze i ścieżki rowerowe
- politykę parkingową
- system organizacji ruchu

5.1. UKŁAD KOLEJOWY

Na obszarze miasta i gminy tworzy istniejąca linia kolejowa relacji Rzeszów - Tarnobrzeg, oznaczona na rys. studium symbolem **KK**, będzie się dążyć do jej modernizacji.

5.2. UKŁAD DROGOWO - ULICZNY

Układ drogowy:

Główną arterią przebiegającą przez gminę będzie **droga ekspresowa S 74** relacji Piotrków Trybunalski – Rzeszów – Barwinek przebiegająca na krótkim odcinku wzdłuż południowej granicy gminy. Pod drogą ekspresową rezerwuje się pas terenu szerokości 220 m. W miejscu skrzyżowania drogi ekspresowej z drogą krajową nr 9 zlokalizowany będzie bezkolizyjny węzeł drogowy.

Drugą ważną arterią przebiegającą przez gminę jest droga krajowa nr 9 relacji Radom – Barwinek, /międzynarodowa E 371/, która na odcinku gminy planowana jest do przełożenia. We wschodniej części gminy Kolbuszowa istnieje rezerwa terenowa szerokości 220m pod nowy przebieg tej drogi. Tak duża szerokość pasa rezerwy umożliwi wybudowanie drogi ekspresowej na tym kierunku gdyby zaistniała taka potrzeba.

Utrzymuje się również rezerwę terenową pod przełożenie drogi o charakterze wojewódzkim relacji Mielec – Kolbuszowa – Leżajsk.

Biorąc pod uwagę niewielkie ruchy tranzytowe na pozostałych kierunkach dochodzących do miasta, płynność przebiegu tych relacji na nie jest pierwszoplanowym celem ponieważ prowadząc głównie ruch docelowy włączają się w układ uliczny miasta.

Układ drogowy tworzyć będą:

- droga ekspresowa relacji Piotrków Trybunalski - Barwinek oznaczona na rysunku studium symbolem **S 74**, (wprowadza się rezerwę terenową pod przebieg drogi)
- droga krajowa relacji Radom - Barwinek oznaczona na rysunku studium symbolem **GP**, (utrzymuje się rezerwę terenową pod przełożenie tej drogi na odcinku gminy oznaczoną symbolem **GP1**),
- droga wojewódzka relacji Mielec - Kolbuszowa - Leżajsk oznaczona na rysunku studium symbolem **G1**, (utrzymuje się rezerwę terenową pod przełożenie tej drogi oznaczoną symbolem **1G1**- zgodnie z obowiązującym m.p.z.p. oraz symbolem **2G1**),
- droga wojewódzka relacji Sędziszów - Kolbuszowa oznaczona na rysunku studium symbolem **G2** (utrzymuje się rezerwę terenową pod przełożenie tej drogi oznaczoną symbolem **1G2**),
- drogi powiatowe oznaczone na rysunku studium symbolem **Z**
- drogi gminne oznaczone na rysunku planu symbolem **L**

Zostaną zabezpieczone rezerwy terenowe pod nowe przebiegi drogi ekspresowej, drogi krajowej, drogi wojewódzkiej

Układ uliczny tworzą :

- ulica główna oznaczona na rysunku studium symbolem **GP** będąca ciągiem drogi krajowej nr 9,
- ulice zbiorcze istniejące oznaczone na rysunku studium symbolem **Z** i projektowane oznaczone na rysunku studium symbolem **Z 1**, stanowiące główne relacje miejskie zapewniające dogodne powiązania komunikacyjne zarówno między poszczególnymi obszarami miasta jak i z zewnętrznym układem drogowym
- ulice lokalne oznaczone na rysunku studium symbolem **L**(istniejące) i **L1** (projektowane) tworzące uzupełniającą sieć uliczną, stanowiąc powiązania układu wewnętrznego z siecią ulic zbiorczych.

Szczególnie ważnym problemem jest odciążenie śródmieścia od dużego i uciążliwego ruchu w kierunku Mielca.

Istniejący układ tych ulic zostanie rozbudowany o:

- ulicę zbiorczą w południowej części miasta łączącą ulicę Piłsudskiego z Rzeszowską (**1Z1**)
- ulicę zbiorczą łączącą ulicę Jana Pawła II z Narutowicza i z Kościuszki (**2Z1**),
- ulicę zbiorczą w ciągu przełożenia drogi wojewódzkiej Mielec – Leżajsk (**3Z1**),
- ulicę zbiorczą łączącą ulicę Piłsudskiego z ulicą Obrońców Pokoju do skrzyżowania z ulicą Jana Pawła II (**4Z1**),
- ulicę lokalną łączącą ulicę Piłsudskiego z ulicą Obrońców Pokoju do skrzyżowania z ulicą Grunwaldzką (**1L1**)
- ulicę lokalną łączącą ulicę Krakowską z ulicą Wolską (**2L1**)

Tak rozbudowany układ uliczny pozwoli na wyłączenie z ruchu tranzytowego obszaru śródmieścia i na uwolnienie Rynku z ruchu umożliwiając tym samym wprowadzenie obszaru komunikacji pieszej o ograniczonym dostępie ruchu kołowego.

Podstawowy układ ulic, który tworzyć będą ulice zbiorcze zostanie uzupełniony przez sieć ulic lokalnych (**L**), które zapewnią dogodne połączenia ulic osiedlowo - dojazdowych z systemem ulic zbiorczych. Utrzymuje się dotychczasowy układ ulic lokalnych z możliwością uzupełnienia go projektowanymi ciągami lokalnymi wynikającymi bądź z potrzeby powiązań z istniejącą siecią ulic zbiorczych, bądź z konieczności obsłużenia nowych terenów mieszkaniowych.

Należy podkreślić, że założony w studium system komunikacji jest ruchowo elastyczny i pozwala na dowolne etapowanie realizacji sieci ulicznej. Zapewnia także dogodność obsługi na zasadzie optymalnej osiągalności, dostępności, atrakcyjności.

5.3. CIĄGI PIESZE I ŚCIEŻKI ROWEROWE.

Zostały oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym.

Ciągi piesze

Planuje się prowadzenie dwóch głównych ciągów pieszych:

- od dworca PKP i PKS ulicą 11-go Listopada, istniejącym ciągiem pieszym do rynku i dalej w kierunku ulicy Obrońców Pokoju,
- wzdłuż rzeki Nil w kierunku stadionu i skansenu.

Ścieżki rowerowe

Proponuje się prowadzenie wydzielonych ścieżek rowerowych :

- wzdłuż rzeki Nil równoległe do ciągu pieszego biegnącego w kierunku stadionu i skansenu,
- do Weryni wzdłuż ul. Żytniej i przez las,
- do zalewu projektowanego w Świerczowie wzdłuż rzeki Nil i Świerczówki oraz przez Błonia Kolbuszowskie i przysiółek Borek,
- wzdłuż ul. Polnej do ul. Wolskiej.

5.4. MIEJSCA POSTOJOWE

Na obszarze śródmieścia ruch samochodowy powinien być ograniczony, natomiast ogólnodostępne parkingi związane z potrzebami centrum miasta proponuje się zlokalizować na obrzeżu śródmieścia jako duże parkingi strategiczne w rejonach wskazanych na rysunku studium symbolem graficznym.

W studium przyjmuje się:

- miejsca postojowe w osiedlach mieszkaniowych (przy założonej hipotezie motoryzacyjnej 350 sam.osob./ 1000 mieszkańców) w ilości około miejsc 2800 postojowych z czego około 60% na parkingach ogólnodostępnych a 40% w garażach,
- parkingi dla zakładów produkcyjnych zlokalizowane na działkach tych zakładów bądź w ich sąsiedztwie,
- parkingi dla większych obiektów usługowych, sportowych i rekreacyjnych na działkach tych obiektów,
- parkingi dla obsługi centrum miasta zlokalizowane na obrzeżu śródmieścia jako duże parkingi strategiczne

5.5. OBSŁUGA KOMUNIKACYJNA I ORGANIZACJA RUCHU.

Obsługę komunikacyjną miasta i gminy winny zapewnić:

- komunikacja autobusowa PKS,
- uruchomienie prywatnych linii autobusowych

Nowe stacje paliw będą lokalizowane przede wszystkim w miejscach zapewniających pełne bezpieczeństwo ruchu:

- przy drodze krajowej
- przy drogach wojewódzkich,
- przy drogach powiatowych

System organizacji ruchu na obszarze miasta będzie polegał na :

- poprowadzeniu ruchu pieszego na głównym ciągu wschód – zachód niezależnym od sieci ulic,
- wprowadzeniu na obszarze śródmieścia oznaczonej wstępnie na rysunku studium strefy „uspokojenia ruchu samochodowego” poprzez ograniczenie dostępu ruchu kołowego z dopuszczeniem zaopatrzenia usług w określonym czasie,
- utworzeniu na obrzeżu śródmieścia sieci parkingów strategicznych, wyeliminowaniu ruchu ciężarowego z obszaru śródmieścia

Polityka w zakresie rozwoju komunikacji na obszarze gminy będzie koncentrować się na następujących działaniach:

- zabezpieczenie rezerw terenowych pod nowe przebiegi drogi krajowej, drogi wojewódzkiej i ulic w mieście,
- systematyczna modernizacja sieci ulicznej i drogowej poprzez poprawę parametrów technicznych, uzupełnienie nawierzchni twardych ulepszonych, odnowę nawierzchni, oraz utwardzanie poboczy,
- budowa chodników przydrożnych w zwartej zabudowie,
- lokalizacja stacji paliw
- budowa publicznych miejsc parkingowych,
- budowa ścieżek rowerowych,

6. OKREŚLENIE ZASADNICZYCH KIERUNKÓW I POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY.

Ustalenia dotyczące kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy zostały przedstawione na rysunku studium nr 2. „Polityka zagospodarowania przestrzennego - strefy działań”

6.1. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych :

- Główny Zbiornik wód podziemnych „Dolina Kopalna Kolbuszowa”
- Zasoby wód podziemnych w rejonie Widelka – Dworzysko z ujęciem wody „Widelka” w ustanowionej strefie ochrony sanitarnej.
- Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowski oraz Sokołowsko – Wilczowolski obszar chronionego krajobrazu.
- Lasy ochronne.
- Użytki ekologiczne w Porębach Kupieńskich, Nowej Wsi i Świerczowie.
- 9 istniejących pomników przyrody.
- Obszar górniczy „Kupno”.
- Obiekty wpisane do rejestru zabytków – zespół pałacowo –parkowy i folwarczny w Weryni, oficyna pałacowa „Stary Dwór” oraz budynek banku spółdzielczego w Kolbuszowej.

6.2. Obszary wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych :

- Projektowana strefa ochronna Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 426.
- Projektowany rezerwat faunistyczno –florystyczny „Zabłocie”.
- 45 obiektów zakwalifikowanych jako pomniki przyrody.
- Obszar złoża ilów krakowieckich w Kolbuszowej Dolnej.
- Strefy wartościowego krajobrazu kulturowego.

6.3. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów szczególnych :

- Strefy uciążliwości od linii energetycznych wysokich napięć.
- Strefy bezpieczeństwa od gazociągów wysokoprężnych.
- Gleby pochodzenia organicznego.

6.4. Obszary zabudowane wymagające przekształceń :

Porządkowanie zabudowy :

- Część obszarów zabudowy mieszkaniowej we wsiach Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna,
- Część obszaru zabudowy produkcyjno – usługowej w Kolbuszowej.

Rehabilitacja :

- Teren starego miasta rynek w Kolbuszowej.
- Teren założenia pałacowo – parkowego w Weryni.

Przekształcenia funkcjonalne – wprowadzenie funkcji turystycznych i agroturystycznych :

- Obszary zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowa rozproszona we wsiach Kłapówka, Poręby Kupieńskie, część Przedborza, Huta Przedborska, przysiółek Borek.
- Teren założenia folwarcznego w Weryni

6.5. Obszary przewidziane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej prowadzonej przez gminę:

- Cmentarz komunalny
- Składowisko odpadów komunalnych.
- Oczyszczalnie ścieków w Widelce i przysiółku Malców.
- Obszary produkcyjno – usługowe w Kolbuszowej Górnej i Widelce
- Obszary które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeb wspólnoty samorządowej w Kolbuszowej Górnej

6.6. Obszary dla których będą sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego :

Obowiązek sporządzenia m.p.z.p. dotyczy inwestycji o znaczeniu gminnym :

- projektowane składowisko odpadów oznaczone na rysunku studium symbolem 3NU,
- projektowane oczyszczalnie ścieków w Widelce i Przedborzu - Malców, oznaczone na rysunku studium symbolami: 1NO, 2NO,
- cmentarz parafialny w Kolbuszowej oznaczony symbolem 1ZC;
- obszarów przewidzianych pod zabudowę produkcyjno – usługową w Kolbuszowej Górnej i Widelce oznaczonych na rysunku studium symbolami: 1PU, 2PU
- obszar, który może być przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej w Kolbuszowej Górnej: oznaczony na rysunku planu symbolem 1MN,
- projektowane drogi i ulice lokalne oznaczone symbolami: 2G1, 1Z1, 2Z1, 3Z1, 4Z1, 1L1, 2L1,

Obowiązek sporządzenia m.p.z.p. wynikający z istniejących uwarunkowań dotyczy:

terenów o występujących wartościach kulturowych wymagających ochrony oraz określenia zasad zagospodarowania w Werynii (oznaczony symbolem 1U) i w centrum Kolbuszowej (1UM).

Opracowania m.p.z.p. wymagają inwestycje o znaczeniu ponad gminnym:

- rezerwa terenowa pod fragment drogi ekspresowej oznaczona symbolem S74,
- rezerwa terenowa pod przełożenie drogi krajowej nr 9 oznaczona symbolem GP1,
- budowa zbiornika retencyjnego w Świerczowie oznaczona symbolem 1 WO,
- rozbudowa stacji redukcyjno - pomiarowej w Kolbuszowej oznaczona symbolem 1EE,
- planowanych linii energetycznych wysokich napięć

6.7. Obszary przewidziane do realizacji zadań rządowych :

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Kolbuszowej.

6.8. Obszary objęte zadaniami samorządu Województwa Podkarpackiego :

- Zbiornik retencyjny w Świerczowie.
- Budowa ulicy zbiorczej w ciągu przełożenia drogi wojewódzkiej Mielec – Leżajsk w Kolbuszowej Dolnej.
- Przebudowa skrzyżowania na drodze krajowej w Kolbuszowej.
- Regulacja rzeki Nil.